

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaë, 1661

Trigesima quinta causa. Cognatos gradibus numerat trigesima quinta.
Decem quæstiones trigesimæ quintæ causæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

In hoc capite emendata & addita novella sunt ex originali & veteri collectionibus.
De fornicatione vero fornicationibus, vel cum duobus fornicibus, vel cum matre & filia, vel cum patre & filio idem accipiendum: ut ignorantibus conjugia non negentur, sententibus perpetuo prohibentur.

In hoc capite emendata & addita novella sunt ex originali & veteri collectionibus.
De fornicatione vero fornicationibus, vel cum duobus fornicibus, vel cum matre & filia, vel cum patre & filio idem accipiendum: ut ignorantibus conjugia non negentur, sententibus perpetuo prohibentur.

C. IV. *¶* *Si quis virum in captivitate ductum & cum uxore sua carnaliter concubavit, quamvis non sit eius uxore.*

C. VIII. *¶* *Matrimonia non prohibentur contrahere, quorum incestum ignorantes excusat.*

Unde in eodem concilio Triburienfi legitur.

Unde in eodem concilio Triburienfi legitur.

C. V. *¶* *Non est adultera virgo, que noscitur viro nuptiis alienis.*
Unde Augustinus in libro de fide & operibus, c. 7.

C. IX. *¶* *De eodem.*
Item ex eodem.

C. VI. *¶* *Non cogatur legitimam dimittere uxorem, qui noscitur dormivisse cum qua forore.*
Unde in concilio Triburienfi.

C. X. *¶* *De eodem.*
Item ex eodem.

C. VII. PALEA.
[Non Hermes in libro Pastoris, mandata quatuor.]
Eo tri e pastor: domine, si quis habuerit uxorem sibi in Domino, & inveniit hanc in adulterio, nunquid peccat, si cum illa concubuit? Et dixit illi: Quamvis peccatum ejus, sine crimine est, si vivens cum illa. Si autem scit vir uxorem suam adulterare, & non egerit penitentiam mulier, sed permansit in fornicatione sua, & coierit & vir cum illa, reus est peccati eius, & participes meretricationis illius. Et dixit illi: Quid ergo si permanserit in vitio suo mulier, & dixit illi: Quid si mulier dimissa penitentiam egerit, & voluerit ad virum suum reverti, nonne peccat cum vir suo, peccat, & magnum peccatum sibi admittit, sed debet recipere penitentiam, quæ penitentiam egerit. Ergo non debet dimissa conjugis sui vir aliam ducere. Sic actus similis est in viro & muliere.

C. XI. *¶* *De eodem.*
Item ex eodem.

C. XII. *¶* *De eodem.*
Item ex eodem.

C. XII. *¶* *De eodem.*
Item ex eodem.

CAUSA XXXV.

Vidam vir mortua uxore sua aliam sibi in matrimonio copulavit, que uxori defuncte quarto gradu consanguinitatis, viro autem sexta linea cognata erat. Post triennium vero liberis ex ea natis, accusatur apud ecclesiam: iste presentibus ignorantibus.

1. *Hic primus queritur, si liceat aliquam ex propria cognatione duci in uxorem.*
2. *Secundus, si ex consanguinitate uxoris aliqua possit in conjugium duci.*
3. *Tertius, usque ad quem gradum debeat quisque abstinere fore à propriis, fore ab uxori sua consanguineis.*
4. *Quartus, quare usque ad sextum gradum consanguinitatis computatur, ita quod nec ultra pretenditur, nec infra subsistit.*
5. *Quintus, quomodo gradus consanguinitatis computandi sint.*
6. *Sextus, que jurejurando propinquitate formate debeant.*
7. *Septimus, an illi, qui de incestuositate nati sunt, filii reputentur.*
8. *Octavo, si ignorantem de consanguinitate vel affinitate aliquis in uxorem ducta est, an ex dispensatione postea viro suo adhareat.*
9. *Nonus, si contrigerit ecclesiam decipi, & causa consanguinitatis.*

a. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. b. Poly. ibid. c. 1. d. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. e. Ivo part. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. f. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. g. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. h. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. i. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. j. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. k. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. l. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. m. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. n. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. o. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. p. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. q. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. r. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. s. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. t. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. u. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. v. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. w. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. x. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. y. Burch. l. 1. c. 1. & l. 1. c. 2. z.

zatis aliquam à vero suo separare, que post quadriennium nuptis hinc inde celebratis deprehenditur non fuisse confanguinea prioris, an secunda conjugia sine rescindenda, & prima sui redintegrande.

¶ **Decimo**, si velia alicujus de propria cognatione ad secundas nuptias transferri, an proles ex eis suscepta possit pertinere ad consortium alicujus de cognatione prioris viri.

QVÆSTIO I.

Quod autem confanguineus mstras, sive uxoris nostræ in conjugium nolo ducere liceat, exemplis & auctoritatibus probatur. Abraham a Sara, Sara filiam patris sui, forem videlicet Labi, in conjugem duxit. Isaac b Rebecca in uxorem accepit, qua erat filia confobini matris sue. Isaac c duxit sororem. Liam videlicet, & Rachel filias Laban avunculi sui sui matrimonium fecerunt. In d lege quæ, precepit Dominus Moysi, ut nullus duceret uxorem, nisi de propria tribu, & familia. Item e si aliquis absq. liberis moreretur, precepit Dominus, ut frater ejus uxorem defuncti sibi copularet, & ex ea semen fratris sui suscitaret. Porro ad quævisq. lex ipsa pervenit, ejus præceptis præstantur obnoxii, nisi qua Evangelicæ mandatis, vel Apostolicis institutis evocatae monstrantur. Nullo autem Evangelicæ precepto, vel Apostolice institutio confanguineorum conjunctiones prohibeat inveniuntur. Unde sicut ab initiis, eis & nunc licite probantur. ¶ Hic ita respondetur. Confanguineorum conjunctiones aliis causis necessitate permixtis, alias causis iuste rationis inveniantur imperatae. Cum enim unus vir ab initio, atq. una ex latere ejus mulier à Deo formaretur, necessario foret fratribus copulabatur. Quod autem cogente necessitate sit, cessante necessitate pariter cessat oportet. Tantum ergo nunc damnabilibus in se probatur confanguineorum conjunctio, quanto minus necessitate prioris. Unde hujusmodi copula postea lege prohibita invenitur. Domino dicente per Moysen: ¶ [Insuperatorem fororis tuæ non revelabis.]

C. I. q. Quare constitutum sit, ne confanguineus ducatur uxoris.

Hinc Augustinus ait in libro de civitate Dei 15. cap. 16.

Cum igitur h. genus humanum post à primam copulam viri facti ex pulvere, & conjugis ejus ex viri latere, maritum, feminamque conjunctione oposs haberet, ut gignendo multiplicaretur, nec essent illi homines, nisi qui ex illis duobus nati fuissent, viri forores suas conjuges acceperunt. Quod profectio quanto est antiquius compellente necessitate, tanto postea factum est damnabilibus religione prohibente. Habita est enim ratio rectissima charitatis, ut homines, quibus esset utilis atque honestissima & concordia, diversarum necessitudinum vinculis necerentur, nec unus in lingua haberet, sed singule spargerentur in singulos, ac sic ad socialem viam diligentius colligendam l plurima plurimos obtinerent. Pater quippe, & socius duarum sunt necessitudinum nomina. Dum ergo habet quis alium patrem, alium socerum, numerosius est charitas porrigit. Vtrumque autem unus Adam esse cogeatur & filius, & filius suis, quando fratres fororesque conubio jungentur. Sic & Evaxor ejus antiquæ fratrum filiorum fuit & socius, & mater: quis m si duxit feminam fuisset, mater altera, & socius altera, copiosius est socialis dilectio colligaret. ¶ Insuper. ¶ Sed hoc, unde fieret, tunc non erat: quando nisi fratres & forores ex duobus illis primis, nulli ho-

a Gen. 11. b Gen. 24. c Gen. 29. d Num. 36. e Dent. 21. f Imperatae. g Levit. 18. h Ivo p. 1. c. 29. Pamm. l. 7. c. 22. i Gen. 2. k hancilla. orig. l ad. col. gendat. m al. quod.

mines erant. Fieri ergo debuit quando ponitur, ut ex te copia inde duceretur uxores, que non erant nisi forores: & non solum istud ut fieret, nulla necessitate verum etiam, si fieret, nefas esset. ¶ Insuper. ¶ Quomodo ergo manere crescente & multiplicato etiam non oportet propter Deorum multorum, salforumque cultores de variis cernimus, ut etiam si perveris legibus penitentia fraternæ conjugia, melior tamen consuetudo ipsam non exhorret licentiam, & cum forores acciperent matrimonium primis humani generis temporibus constitutum sit, sic aversetur, quasi licere nunquam ponitur. ¶ Copulatio ergo & maris & femine, quantum ad ad genus mortaliū, quoddam feminarium 1. di. ritatis: cœlestis vero civitas opus habet, ut noxam pro rationis evadat.

¶ **I Dum ergo habet** In ead. lib. 11. Augustinus presertim, & apud Ivoem, & in Panorania legitur. ¶ Vt quilibet quilibet habeat patrem. Sed vasa est nota de Gratiana.

¶ **Seminarium** Ivo & Panorania habent. Gratianus: tantum loco, charitatis, honeste, civitatis. Verò locos D. Augustinus hic est, Copulatio ergo etiam & minz, quantum attinet ad genus mortaliū, quoddam feminarium est civitatis. Sed tertia civitas generatone tantummodo, cœlestis autem etiam regeneratione, opus habet, ut generationis noxam evadat. Hinc glossam in versu, civitas, nihil est mundum. ¶ Sed vasa est nota de Gratiana.

Hinc itaq. consuetudo, que ad ipsi cœlestis humani generis originem habuit, quom nulla lex contra ipsam evocata excusatur. Abraham, Isaac, & Jacob, & ceteri, qui de conjugatione ducebant uxores. Quorum etiam alia causa rationis, qua id factum sit, post intelligi. Ceteri vero dicitur, sola familia a Hebræi in cultu usque Dei remanere. Abraham à Chaldaeo confratre suo Aram in uxorem, quæ ab re voluit, projectus est, ut numerus sui dirigitur ceteris, quem venerando colore contempsi. Ne ergo ex conjugatione fidelium ad idololatiam probarentur, & in Deo sperarent, sicut b quondam ante divinum suū dixerunt, hominem ipsam ad iracundiam provocaverant, nihil magis est, de familiaris fidelium sui uxores acceperant. Hinc magis filii Israel intravit terram promissionis à Domno, quod ipse filias Chanaanorum sibi in uxores acceperunt, ne filios suos genuerent, statim subvocavit Dominus: [ne c. faciat ut uxores vestras, & fornicariis caro Dni aliena.] Vincendum est. Idemque, arguuntur nationes multas, per quas filii Chanaan ad Deos alienos, ab eis separati iussit. ¶ Hinc magis quare confanguineorum conjunctiones in populo Deo prohibita missa, vel potius imperata fuerunt, ut primæ uxoris conjugium ten humani generis dispersio fierent. Quæ cum sit, ad seipsum paulo instrueret, qui sui carnis confanguinitate esse propinquum de plebe ludæa primam Augustinus elegit, quæ post se memorem ecclesie instruit, quorum prædicatione de carnali mundi ad Deum conversi, in seipso originem ecclesie præparavit. Deinde in caritate sua perdidit ludæa plebe vellit ad quodam tam fide, quam cogitatione carnis à Christo erant alienos, quæ Evangelica transiata est: & quasi confanguineas uxores suos aspernatus, de aliena cognatione sibi uxorem accepit. In primis illud, quod per prophetam e promissum, in primis illi, quod per prophetam, quasi adhibetur & copulatio. ¶ Et tunc per alium s. prophetam: [conjugium meum meam, plebem meam.] In tunc ergo ne confanguineorum conjunctiones primario in Deo populo prohibita sunt, nunc autem prohibita. Et quis non g. m. cum dicitur, tancum, sed in omnimultitudine gentium populum ludæa...

a Gen. 11. b Gen. 24. c Dent. 21. d Ivo p. 1. c. 29. e Ivo p. 1. c. 29. f Ivo p. 1. c. 29. g Ivo p. 1. c. 29. h Ivo p. 1. c. 29. i Ivo p. 1. c. 29. j Ivo p. 1. c. 29. k Ivo p. 1. c. 29. l Ivo p. 1. c. 29. m Ivo p. 1. c. 29.

non, non de propria cogitatione, sed de qualibet alia causa uxorem ducere conuenit. Hinc autem, quod præcipue legi seruanda dicuntur, quæ sunt Evangelicæ, nec Apostolica instituta et vacuata prostant, verum quæ sunt, sed cum omnia huiusmodi Apostolica a patre ad tempus esse data, ut supra monstratum est, causa huiusmodi deo nihilominus esse probatur; et hoc cum ceteris scripturis concisionem certissime constat: quæquam, sicut Apostolus quædam de consanguinitate, quæ Evangelicæ præceptis non continentur definit, nec tamen ideo tamquam remota vel separata ab aliis Apostolica sunt reprobata: sic et ecclesia post Apostolica instituta, quædam consilia c. perfectionis addidit, utpote de continentia monasteriorum, de confessione mysteriorum, de celebratione missarum: quæ nullatenus reprobata sunt, sed diligentè obseruari suscipienda. Consanguineorum ergo conjunctiones, quæ Evangelicæ & Apostolicæ præceptis non inueniantur prohibentur, hæc tamen sagienda, quæ ecclesiasticis institutionibus inueniuntur remanent d.

QUÆSTIO II. & III.

Ubi ergo de consanguineorum conjunctionibus, sicut probatum est, agitur oportet, videndum est, usque ad quem gradum de consanguinitate propriè abstinere oporteat, vel si ea cogitatione propria uxoria aliquam ducit in uxorem illa veniat.

C. I. § Ubi ad septimam generationem nullus de sua cognatione ducat uxorem.

De his ita scribit Gregorius Papa in consilio 1. Meldens. c. 1. **D**iffinitate de consanguinitate per gradus cognationis, hinc usque ad septimam generationem obseruatum diffinitiones sancta usque ad septimum gradum procedit hæreditatem successorem. Non enim succedere, nisi eis de propagine cognationis debereur.

¶ Concilio Meldens. Burchardus, Ivo, auctor Pannormia ceterarum ex concilio Meldens. Magister, Gregorius, Pontificus, hæc habet, Gregorius in decretis. De feri facili patet, ut Gregorius dicitur in aliquo Meldens. concilio referatur, unde etiam sic Gratius citatur.

C. II. § Infamia mentitur, qui consanguineas ducunt uxores.

Item Calixtus Papa epistola secunda ad Episcopos Gallia.

Conjunctiones de consanguineorum fieri prohibete, quædam sunt & diuina, & fœculi prohibent leges. Leges ergo diuinae, hoc agentes, & eos, qui ex eis procedunt, non solum episcopos, sed & maledictos appellant. Leges vero fœculi infames tales vocant, & ab hæreditate repellunt. Nos vero sequentes patres nostros, & eorum veritatem, quæ infamiam matris sunt asperni: nec eos vitium, nec uoculationes eorum, quos h. leges fœculi rejiciunt, suscipere debemus, & iustitiam. ¶ Eos autem conuincimus, quos diuina, & Imperatorum i. ac pontificum, & in hæreditate suscipimus, nec repellere pos-

C. III. § Affines in quinta generatione copulari possunt: in quarta si fuerint inuenti, non separantur.

Item Fabianus Papa. **D**e propinquis, qui ad affinitatem per virum & uxorem veniunt, defuncta uxore vel viro, in quinta generatione conjugantur: in quarta, si inuenti fuerint, non separantur. In tertia vero propinquitate non licet uxorem alterius accipere post obitum ejus. Aequaliter b vir conjugatur in matrimonio eis, quæ sibi consanguineæ sunt, & uxoris suæ consanguineis post mortem suæ uxoris.

C. IV. Idem.

Qui propinquam de sanguinis uxorem ducunt, & separantur, non licebit eis, quamdiu utriusque vivunt, alias uxores sibi in conjugio sociare, [nisi ignorantia excusetur.]

C. V. § Non prohibetur ducere uxorem, quæ ignoranter incestum committit.

Vnde in concilio apud Vermerias. **S**i quis id cum matre & filia fornicatus est, ignorante matre de filia, & filia de matre, ille nunquam accipiat uxorem: ille vero, si voluerint, accipiant maritos. Si autem hoc fecerint ipse foemina, absque maritis perpetuò maneat.

¶ De capite hoc dictum est sup. 2. q. 1. & 2. C. VI. Item ex eodem.

Si homo fornicatus fuerit cum muliere, & frater ejus nesciens eandem duxerit uxorem, frater eò quòd fratri crimem celauerit, septem annos poeniteat, & post poenitentiam nubat. Mulier autem usque ad mortem poeniteat, & sine spe conjugii maneat.

¶ Burchardus etiam, & Ivo citant ex concilio apud Vermerias, c. 5. sententia verò habetur in Triburienf. c. 4. 4.

¶ Septem annos] Hæc duo vocæ abfunt à Burchardo & Ivo. Apud Burchardum tamen libro 19. c. 5. ubi sacerdos de hoc peccato interrogat poenitentiam, & consilium dat, hæc legitur: si fecisti, eò quòd fratrem tuum crimen celasti, septem annos per legitimas ferias poeniteas. In Triburienf. autem prædura arceatur poenitentia, & condigna castigatio.

De his verò, qui ignoranter conjugantur, cetera auctoritates intelligenda sunt.

C. VII. § Ex propinquitate sui sanguinis vel uxoris usque in septimum gradum nullus ducat uxorem.

Vnde Iulius Papa.

Nullum in f utroque sexu permitimus ex propinquitate sui sanguinis, vel uxoris usque ad septimum generis gradum uxorem ducere, vel incesti macula copulari g. Præterea quoque illud adiecit, quoniam copulari non licet cuiquam Christiano de sua consanguinitate, sic etiam nec licet de consanguinitate uxoris suæ conjugem ducere, propter carnis unitatem.

¶ Caput hoc usque ad versu. Præterea, Burchardus, Ivo, & Pannormia, (nam Magister ut Gratius) citant ex concilio Aurelianens. c. 10. Ac sane in 3. Aurelianens. impresso, c. 10. multa leguntur ad rem pertinentia. Reliqua verò luitis capiti pari in Pannormia (nam ceteri collectores non habent) ex eodem concilio referunt: sed à Gratiano sup. 27. q. 2. c. qui de ipsa, tributus Gregorio.

a Sent. 4. dist. 41. b Inf. ca. c. aequaliter. Poly. l. 6. tit. 4. ex Iulio. c Fortasse ista Gratiani. d Sup. 34. q. 1. & 2. f qui cum matre. e Bur. l. 7. c. 13. Ivo p. 3. c. 23. f Sent. 4. dist. 41. Pannorm. l. 7. c. 4. Ivo p. 9. c. 49. g al. commanulari. h Sup. 27. q. 2. qui de ipsa, tributus Gregorio.

C. VIII. Incestus nullo sunt digni nomine conjugii.

De incestu a conjunctionibus nihil profus venia referimus, nisi cum adulterium separatione sanaverint. Incestuosos vero nullo conjugii nomine deputandos, quos etiam designare funestum est.

Item ex concilio Agathensi, c. 67. De incestu a conjunctionibus nihil profus venia referimus, nisi cum adulterium separatione sanaverint.

C. IX. Incestus usque ad satisfactionem occomunicentur.

De his qui f incestu g pollutione se maculant, placuit, ut quousque in iplo detestando & illicito carnis contubernio perseverant, usque ad Missam tantum catechumenorum in ecclesia admittantur.

C. X. Nullus ducat in uxorem a consanguineo cognatum, vel aliquo pollutione maculatam.

Item Gregorius Papa ad felicem Messianum civitatis Episcopum, lib. 2. epist. 31. Nec eam, a quam aliquis ex propria consanguinitate conjugem habuit, vel aliqua illicita pollutione maculavit, in conjugium ducere, nisi profecto licet.

Natura videlicet ordinis: si vero extraordinarie, non fit. a Et in Arcl. 3. c. 2. in Epawmsi. c. 38. In Aronico 2. c. 22. in co adph. 3. 200. b al. incesti. c. Burch. 17. c. 4. 100 p. 9. c. 25. c. 20. d. al. arq. sub bac. e. al. instituta. f. Burch. 17. c. 20. p. c. 29. g. al. incesta. h. al. nullum. i. al. spors. 91. k. l. vep. 9. c. 26. Sup. ea. de incestu.

C. XI. Extraordinaria pollutio non nisi in naturalibus non impedit matrimonium.

Extraordinaria a pollutio non nisi in naturalibus admittitur, vel sepius reiterata b circa matrimonium admittitur, si praebitis sacramentis esse confidetur, admodum nobis tuis significatum est licet, non nisi matrimonium impedire, quamvis ipsa sit criminosa damniabilis.

C. XII. Nullus ducat in conjugem uxorem consanguineorum uxoris sui sui in tertium generatam.

Equaliter a viri conjugatur consanguineorum uxoris sui uxoris sui, ut licet. Progenies, ut licet. Progenies, ut licet. Progenies, ut licet.

C. XIV. In parentela propria et consanguinitate est observanda.

Item Isidorus ex concilio Medicensi. And e consanguinitas, quae in proprio consanguinitate est, haec nimirum in uxoris parentela est.

C. XV. Novae omnes aliter deponantur quam filio.

Item Augustinus lib. 21. contra Faustum. Saliter est nurus deputanda, quam filia.

C. XVI. Uly, ad septimanam generatorem suam non recipit, feriat.

Item Gregorius Papa b Episcopo Gallicano Progeniem: suam unquamque i uxorem suam decernimus observare generatorem suum non recipere.

ad legem non admittit propinquos, ad conjugalem
copulam accedere denegamus: Quod si fecerint, se-
paretur.

¶ Burchardus et ceteri referunt ut Gratianus. Hugo, auctor
Epistolæ, et alij dicitur abbas Gregorium. Anselmus et
Ivo in epistola B. Gregorii ad Felicem. In Pannormia est con-
junctio ut supra in fine præ, hoc modo: Ex epistola Gregorii Epi-
scopi Gallicæ missæ, epistola 31. lib. 12. Exat verò caput
hoc in Cap. 16. c. 10. Et in adjectis est prior pars capiti 200. quod
videtur referre Gregorium Papam ex epistola B. Bonifacio Archie-
scopi Maguntia missæ. At sane in ultima Gregorii II. epistola
de consecratione inferna legitur prior pars usque ad versum. Genera-
tionem.

¶ [Vnquamque] Apud beatum Gregorium, An-
selmum, et Ivoem hoc loco sunt hæc interposita: de his, qui fi-
deliter edocui sunt, et iam firma radice plantati sunt in-
concordia.

¶ [Quod si fecerint, separantur] Hæc non habentur,
ut supra habentur. Apud B. Gregorium, Anselmum, et Ivo-
em sicut supra compo-
situm eam superius verba capiti, nec eam
separatim.

C. XVII. De decem.
hæc Nicolaus Papa II. Amalipitane ecclesie
suffraganeus.
De conjugatione sua uxorem nullus ducat us-
que ad postremam generationem septimam, vel quo-
visque parentela cognosci poterit. Laicus verò uxorem
sua, et concubinam habens non communicet ec-
clesiæ.

**C. XVIII. De quibus inter aliquas generatio-
nes datur, aut in memoria reme-
ntatur, sibi invicem non copu-
lentur.**
Item ex concilio Vormaciensi, cap. 32.

Proposuitur: fidelium generationis numerum non
admodum, sed id statim, ut nulli Christiano liceat
de propria conjugatione seu cognatione uxorem acci-
pere, utque dum generatio recordatur, cognoscitur, aut
memoria tenetur.

**C. XIX. Ex propinquitate sui sanguinis usque
ad septimum gradum nullus ducat
uxorem.**
Item ex concilio Lugdunensi.

¶ [Vbi dicitur de propinquitate sui sanguinis, usque ad
septimum gradum uxores ducant: neque sine be-
nedictione sacerdotis. Qui autem nuptum erunt, à sa-
cerdote benedicti subere audeant, nec aliter præsu-
mant.]

¶ [Item etiam collectores citant ex Lugdunensi. In nominali
de Gratiano collectis est, ex Lugdunensi. B. Bonifacius in episto-
la ad Zachariam Papam mentionem facit synodi Lugdunensis, ha-
bita ad epistolam B. Gregorii, in qua de incestu altum fuerat. Si-
cut videtur in Cap. 16. c. 128. In concilio etiam Rheimsensi
titulum, cap. 1. sunt alia multa leguntur hæc: Et alibi est in
concilio præceptum, ut nemo usque ad affinitatis li-
nem, in propinquitate sui sanguinis connubia ducat:
necque conjugibus sine benedictione sacerdotis quis nu-
bet precum.]

¶ [Item in litteris quibus quisque prohibetur à conjunctione con-
jugationis usque ad septimam generationem. Sed obijciunt si-
bi Gregorius ad Augustinum Anglorum Episcopum, c. 6.]

a. Contra istam. b. alit. ad. c. Burchard. lib. 7. cap. 2.
d. part. 1. cap. 39. Pannorm. l. 7. c. 76. Cap. 16. c. 128. d. Sent.
Andreas. lib. 7. cap. 23. Ivo part. 9. cap. 48. Pannorm. l. 7. cap. 79.
e. Item Dicoem in vita B. Gregorii lib. 2. c. 37. et 38. Beda lib. 1.
cap. 27.

**C. XX. Angli permittitur, ut in quarta
vel in quinta generatione copu-
lentur.**

Quædam a lex terrena in Romana republ. permittit,
aut five fratris & fororis, seu duorum fratrum ger-
manorum, seu duorum sororum filius & filia miteman-
tur. Sed experimento didicimus ex tali conjugio sobo-
lem non posse fœcundescere: & sacra lex prohibet cogna-
tionis turpitudinem revelare. Vnde necesse est, ut in
quarta 1, vel quinta generatione fidelium licenter sibi
conjugantur. Sed idem humillimus Pater Gregorius
post multum temporis à Felice Messane Siciliæ civitatis
præsule requisitus, utrum Augustino scripserit, ut An-
glorum in quarta generatione contracta matrimonia
minimè solverentur, inter cetera talem responsonem
reddidit. Quod scripsi B. Augustino Anglorum gentis
Episcopo, alumno videlicet, ut recordaris, tuo, de fan-
guinis conjunctione, ipsi, & Anglorum genti, quæ nuper
ad fidem venerat, ne à bono, quod coeperat, metuendo
austeriora recederet, specialiter, & generaliter ceteris
me certissime scripsisse cognoscat. Vnde & mihi omnis
Romana civitas testis existit. Nec ea intentione hæc
illis scriptis mandavi, ut postquam firma radice in fide
fuerint solidati, si infra propriam consanguinitatem
inveni fuerint, non separantur, aut infra affinitatis li-
neam, id est, usque ad septimam generationem jungan-
tur. Sed adhuc illos in eophyros exilientes, seipsum con-
prios illicite docere, & verbis ac exemplis instruere,
& quæ post de talibus egerint, rationabiliter & fideliter
excludere oportet. Nam juxta Apostolum d. qui ait:
[Lac dedi vobis potum, non escam.] ista illis modo, non
posterioris, ut præfixum est, temporibus tenenda indul-
simus, ne bonum, quod infirma adhuc radice plantatum
erat, erueretur, sed aliquantulum firmaretur, & usque ad
perfectionem custodiretur.

¶ [Verba hujus capituli usque ad versum. Sed idem. sunt apud
B. Gregorium. Verum simul hæc & sequentia sunt apud Ioannem
Dicoem in vita B. Gregorii, lib. 2. cap. 38. alit. 37. Hugo, Bur-
chardus, Ivo & Pannormia citant, ex epistola Ioannis Con-
stantinopolitani Episcopi ad Felicem Episcopum Siciliæ.
Recitantur præterea hæc eadem B. Gregorii verba in duabus epi-
stolis Alexandri II. una, quæ refertur ab Ivoe part. 9. cap. 6. & in
Pannormia lib. 7. cap. 55. & 56. altera, quæ refertur inf. quæst. 5. c.
ad fidem. Multa autem in hoc capite restituta sunt ex B. Gregorio,
& Ioanne Dicoem.]

¶ [In quarta] Apud B. Gregorium, nec multo secus apud
Ioannem Dicoem est, necesse est, ut iam tertio vel quarta
generatio fidelium licenter sibi jungi debeat. Nam se-
cunda, quam diximus, à se omnimò debet abstinere. Et
hoc modo recitatur in epistola Alexandri inf. quæst. 5. c. ad fidem. 4.
Hæc computationem. In altera tamen epistola Alexandri epi-
stola, quæ proxima superiori notatione est indicata, legitur, iam
quarta vel quinta. Et hæc hæc hæc scilicet est ille, qui hoc
loco casum appofuit.

**C. XXI. In quinta vel sexta generatione
nullus amplius copuletur con-
jugio.**
Item obijciunt illud Cabilonenfis
concilii.

Contradidimus e ut in quarta, vel in quinta, sexta-
que generatione nullus amplius conjugio copuletur.
Vbi autem post interdictionem factum fuerit inventum,
separetur.

a. Hugo de S. Vill. l. 2. p. 1. c. 16. Sent. dist. 40. Ivo part. 9. c. 6.
55. 56. Burch. lib. 9. c. 19. & 20. Pannorm. l. 7. cap. 79. & 71. An. lib. 10.
c. 31. Polyc. lib. 4. tit. 4. b. Lib. 12. epist. 31. c. al. docere vitare,
d. c. Corinth. 3. e. Hugo ibid. Burch. l. 7. c. 11. Ivo p. 9. c. 54. Pannorm.
l. 7. c. 70. Sent. ibid.

Ex Cabillonensi ceteri ceteri atque collibere, & Hugo. Exat lib. 3. capit. 89. Excepta autem verbi illi, vel quinta, sextat; reliqua feri eadem leguntur in concilio Moguntino sub Carolo, cap. 34. & altera Moguntina sub Rahano, cap. 30. Et in Wormaciensi in priore parte canonis 71. Nam posterior pars est e. sane consanguinitas, supra allatum.

Hac auctoritate, dum sexta generatione interdicitur conjugium, in septima permitti videtur. Sed gradus cognationis secundum quosdam variè computantur. Alii namque patrem in primo gradu, filium in secundo ponunt. Alii primum gradum filios appellant, negant; gradum cognationis inter patrem & filium esse, cum una caro probentur pater & filius. Auctoritates ergo, quæ consanguinitatis æqualitatem usque in septimum gradum prohibent, patrem ponunt in primo gradu; illa vero quæ usque ad sextum gradum prohibent, primum gradum filios appellant: atque ita fit, ut eadem persona secundum gradum diversitatem inveniantur in sexto, vel septimo gradu. Item illud Fabiani a, quæ affines in quinta generatione copulari possunt, videtur esse contrarium illi decreto, Iulii Papa. b. Si autem licet illi Christianis de sua consanguinitate uxorem ducere, sic etiam non licet de consanguinitate uxoris sue conjugem ducere propter carum unitatem. Similiter etiam invenitur contrarium illi capituli Gregorii: [Nec eam, quam ex propria consanguinitate conjugem habuit, &c.] Sed illud Fabiani intelligendum est de duabus sororibus, vel personis inter se affinitate conjunctis, ut sine uxore duorum fratrum, si contingerit unam earum alicui matrimonio copulari, post mortem ejus non poterit affinitate superstitem in conjugem ducere, nisi in quinto gradu affinitate inveniantur. Unde, qui uxorem alicujus in uxorem duxerit, post mortem ejus uxorem proximi ducere non poterit. Hinc etiam idem Iulius Papa alibi dicit: [Relictam consanguineorum uxoris sue] (non aut consanguineam uxoris sue, sed relictam consanguineorum uxoris sue) usque in quartam generationem nullus ducat in uxorem. Paschalis vero Papa secundum scribens Regino Episcopo, tertium genus affinitatis assignat, cuius copula non ultra secundum gradum invenitur prohibita. Sic enim.

C. XXII. § Duorum consobrinorum conjuges non estent, nubere non possunt.

Porrò duorum & consobrinorum conjuges, quamvis diversis temporibus, viro uni alteram post alterius obitum nubere, ipsa, præter auctoritatem canonicam, publice honestatis iustitia contradicit. Ut novit prudentia tua, quia ita ab uxoris, sicut à viri consanguineis abstinendum est.

Illud Gregorii & Iulii Papa intelligitur de consanguinitate viri uxoris, ut post mortem alicujus eorum nulli de cognatione defuncti superstiti matrimonio copuletur. Demonstratum est, usque ad quem gradum quique à propria consanguinitate vel cognatione sua uxoris abstinere debeat.

QVÆSTIO IV.

Quæ queritur, quare usque ad sextum gradum consanguinitatis computo prohibeatur. De his ita scribit Iuliodorus Epimologiarum lib. 9. c. 6.

C. I. § Quare usque ad sextum gradum consanguinitatis observetur.

Consanguinitas, si dum se paulatim propagatum ordinibus dirimens, usque ad ultimum gradum subtraxerit, & propinquitas esse desierit, eam rursus lex matrimonii vinculo repetit, & quodammodo revocat

a Sup. ead. de propinquitate. b Sup. ead. nullius, s. præterea. c Sup. ead. nec eam. d Sup. ead. & hoc. e Polyg. lib. 6. tit. 9. Anst. lib. 6. c. 24. f Ex Aug. lib. de civitate Dei, c. 6.

fugientem. Ideo autem usque ad sextum gradum gradum consanguinitatis constituitur est, ut sicet gradibus mundi generatio, & hominis status fuerint propinquitas generis tot gradibus terminetur.

§ Caput hoc emendatum est ex B. Augustini lib. 3. de civitate Dei, cap. 16. unde primo videtur sumptum.

QVÆSTIO V.

De gradibus vero consanguinitatis, quomodo computentur, Iuliodorus b sic loquitur.

C. I. § Quomodo dirimatur gradus consanguinitatis.

Series & consanguinitatis sex gradibus hoc modo dirimitur: filius & filia, quod est frater & soror, & frater truncus: illis scorsum secundum, extradite illorum graduum ista ramusculi, nepos, nepis primum, nepos, pronepitis secundus: abnepos, abnepis tertius, nepos, atnepis quartus: trinepos, trinepitis quartus, trinepitis filius, & trinepitis filia tertius.

Burchardus, & Ivo, & Panormia, qui istas partes partem ex dicto Iulio, ex hoc, & capite, consanguinitatis, q. 4. unum caput faciunt: & habent, Series consanguinitatis septem gradibus, &c.

C. II. § Quomodo sunt computandæ gradus consanguinitatis.

Item Alexander Papa II. omnibus Episcopis & clericis, nec non iudicibus per Italianam conscripsit.

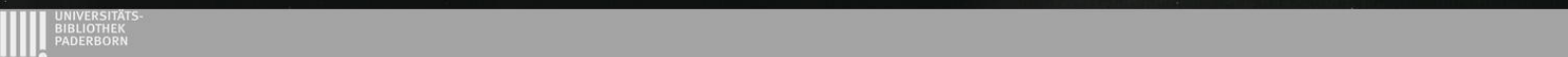
Ad sedem d' Apostolicam pertinet est quantum ad exorta de gradibus consanguinitatis, præterquam legum & canonum imperii executionem, propropinquitas gradus contra sacros canones, & insufficientem morem numerare intenditur, non est abbas to errore affirmantes, quod permittimus per nos inter se sint in secunda generatione. Sim com, & filie, in quarta, nepotes, vel nepotes eorum, &c. Aliquod modo progeniem computantes, & in ratione distexto eam gradu terminantes dicunt, quare pro ro ac mulieres inter se posse nuptialia pacta contrahere. Et ad hujusmodi profanum errorem convalidandum in argumentum assumunt saculares leges, quæ in Justiniano Imperator promulgavit de successione sanguineorum. Quibus confisi, ostendere nullo modo fratres in secundo gradu esse numeratos, filios vero in quarto, nepotes in sexto. Sic fecerunt generatim minantes, numerationem sanctorum Patrum, & quæ ecclesiæ computationem ad nos usque pervenerit, perverfa quadam calliditate disturbare ac mutare. Verò Deo annuente hanc questionem discussimus, in synodo habita in Laterano, & ceteris, atque convocatis ad hoc opus Episcopis, & clericis, atque gradibus diversarum provinciarum. Denique de vestigiis, & sacris canonibus, diffinitio inveniuntur, hanc causam alteram legum fieri, alteram canonum computationem. In legibus siquidem ob nullam rationem graduum mentio facta est, nisi ut hæreditatis successio ab una ad alteram personam inter consanguineos deferatur. In canonibus vero ob hoc propinquitas computatur, ut aperitè monstratur, usque ad quintam generationem à consanguineorum sit nuptias, & copula ubi præferibitur, ut hæreditas propinquitas modo legibus conferatur: hic vero, ut rite & canonice nuptiales nuptia celebrantur. In sex gradibus diffinitio canonum

a ut generis. b Lib. 3. Epimolog. cap. 6. Iuliodorus. c Sent. 4. dist. 40. Burch. l. 7. c. 10. Ivo. l. 2. p. 44. Panorm. l. 2. d Hugo ibid. Polyg. ibid. Anst. l. 1. c. 24. e Ivo. l. 2. p. 44. f Iuliodorus. l. 3. tit. 9. g Eod. tit. 4. Iuliodorus. p. 24.

mentur gradus, nisi utique ad sextum: in canonicis autem utque ad septimum distinguuntur generationem. Placuit de causa, quia hereditates nequeunt deferri nisi de una ad alteram personam, idcirco curavit secularis Imperator in singulis personis singulos præfingere gradus. Quia vero nuptiæ sine duobus non valent fieri personis, ideo sacri canones duos in uno gradu continent personam. Vratque tamen computationem, si nuptiæ de subtiliter perfecta fuerit, idem sensisse, & eandem esse in eis sententiam, atque ad eundem terminum convenire manifestissimum erit. Iustinianus namque utque ad quem gradum consanguinitas ipsa perdetur, in suis legibus non definit. Canones vero ultra septimum, nullam numerare generationem. Sexto quoque gradu determinat, in ipsis legibus subintelligitur. Hactenus ostendisse sufficiat, quemadmodum gradus cognationis numerentur. Namque eas res palam est intelligere, quemadmodum ultiores computat per gradum adiecit. Ecce in his brevibus verbis per se ostenditur, tales gradus, quales isti computant non tantum utque ad sextum, verum etiam ulterius numerandos esse decernat. Vbi enim ultiores nominat gradus, aperte indicat non sex tantummodo esse gradus, sed sex finitis, adhuc alios numerandos. Nec mirum, cum in præcedentibus ipse firmaverit, decimo etiam gradu consanguineos sibi esse posse succedere. Cum decimum nominat, non esset unum modo sex, luce clarius confiteretur. Hi ergo erant, & aciem mentis, si possunt intendat, quos hactenus insidiosè perculit error. Enimvero, ubi secundum leges inter agnatos, vel cognatos defertur successio, consanguineos esse non dubium est. Neque enim sibi succedere, nisi inter se parentela vinculo tenentur. Succedunt autem inter se, teste Iustiniano, in decimo gradu: consanguinei igitur sibi sunt, qui sibi succedunt. Quod si in decimo gradu consanguinei sibi existant, non est terminata consanguinitas (ut isti fatentur) in sexto tantummodo gradu. Quid igitur dicent? Comparatis namque gradibus sicut isti numerant, aut fatentur consanguinitas in sexto gradu, aut non. Si finitur, fallaces erunt leges, quibus isti nituntur, quæ in decimo gradu sibi succedere consanguineos jubent. Quod si non finitur consanguinitas in isto sexto gradu, falsi dicitur error, qui ultra illum sextum gradum velunt computare consanguinitatem. Igitur aut leges erunt falsæ, aut isti, qui sic finiant generationem. Sed, ut veritas leges, & veraces sint canones, dicamus hoc, quod veritas habet. Quod non terminatur consanguinitas in huiusmodi sexto gradu, sed terminatur secundum leges superius dictas, uno sine concluditur. Namque ad duo gradus legales unum gradum canonicum constituit. Fratres itaque, qui secundum seculares leges dicuntur in secundo gradu, iuxta canones numerantur in primo. Filii fratrum, qui illic numerantur in quarto, computantur in secundo: nepotes qui in sexto ibi, computantur in tertio: sic deinceps, qui in legibus computantur in octavo & decimo, in canonicis definiuntur in quarto & quinto. Atque hoc modo de reliquis sententiam est, ut qui secundum canones dicuntur in sexto vel septimo, secundum leges accipiuntur in duodecimo, vel quatuordecimo. Hanc computationem intelligit quod sanctissimus Papa Gregorius, dum quæretur, ut in opera generatione conjungi fideles debeant, ipsas seculares leges in testimonium adducens, Augustino Anglorum Episcopo sic scripsit: [Quædam terrena lex in Romanâ repub. permittit, ut frater & sororis,

sive duorum fratrum germanorum, seu duarum sororum filius & filia miscantur. Sed experimento didicimus ex tali conjugio sobolem non posse succedere. Unde necesse est, ut jam in tertia vel in quarta generatione copulatio fidelium licenter sibi conjungi debeat. Nam à secunda, quam prædiximus, omnimodò debent abstinere.] Ecce hic aperte monstratur filios & filias fratrum in secunda generatione numerari. Et si fratrum filii & filias numerantur in secunda, fieri non potest, ut ipsi fratres non sint in prima. Quod si fratres computantur in prima, filii eorum in secunda, dubium non est, quin eorum nepotes sint in tertia, pronepotes in quarta, & sic de reliquis utque ad septimam. Sed sunt quidam, qui ex his Gregorii verbis, quibus ait, ut in tertia vel quarta generatione copulentur fideles, occasionem accipiunt illicita matrimonia contrahendi, dicentes hoc iuste facere posse, quod prædiximus doctor suæ sententia diffinit. Illi itaque qui sic hoc velamento defendere nituntur, advertant in eisdem Patris sententiis, hoc non generaliter cunctis, sed specialiter Anglorum genti mandasse. Nam postmodum à Felice Messanæ Siciliæ præfule requisitus, an hoc, quod Augustino mandaverat, generaliter cunctæ ecclesiæ tenendum esset, apertissime firmavit, non aliis hoc, quam illi genti mandasse; ne bonum, quod ceperant, metuendo austeriora, deferrent: sed & illis, postquam in fide essent firma radice solidati, & universalis Ecclesiæ censuit semper esse tenendum, ut nullam de propria consanguinitate, vel affinitate infra septimam generationem aliquis sibi audeat conjugio copulare. Ecce aperte monstratum est, & ex verbis ipsius legis, & auctoritate prædiximus Papæ Gregorii, quid de gradibus consanguinitatis numerandis sentire debeamus. Quamvis alia quoque ratio pari modo ipsos revincat adversarios. Nam si, ut ipsi fatentur, in illo sexto gradu consanguinitas finitur, omnes personarum ramulos, qui ultra illum gradum in pictura arboris continentur, velut superfluos oportet detrahere. Sed quia omnes, qui in prædicta arboris pictura numerantur, ex una parentela consistunt, nunquam sine diminutione consanguinitatis se poterunt separari: veluti non sine damno cuiusque personæ valent à proprio corpore manus, brachia, & pedes truncari. Illa quoque sacrorum præceptio canonum, quæ jubet à propria abstinere consanguinitate, quamdiu generatio recordatur, aut memoria retinetur, nec à prædicta parentela discrepat computatione. Nam in septem gradibus, si canonicè, & usualiter numerentur, omnia propinquitatum nomina continentur. Ultra quos nec consanguinitas invenitur, nec nomina graduum reperiuntur, nec successio potest amplius prorogari, nec memoriter ab aliquo generatio recordari. Ne verò in hac consanguinitatis computatione aliqua de hinc valeat ambiguitas remaneat, aliam, quam quidam faciunt, numerationem in hac etiam disputatione duximus finiendam. Sunt enim quidam, qui non à fratribus, sed à filiis eorum, i. patribus, vel consobrinis genealogiam numerare incipiunt: dicentes filios fratrum in prima generatione computari debere, quia fratres quasi quidam truncus, ex quo cæteri ramuli sculi oriuntur, existunt. Sed nec ista graduum computatione, si bene intellecta fuerit, ab ea, quam superius exposuimus, in sententia potest esse diversa. Isti enim qui numerandi initium sumunt à filiis fratrum, non progrediuntur ultra sextam generationem: sed sicut totius mundi sex ætates existunt, & humana vitæ iridem sex, ita & in consanguinitate sex tantummodo autamant computandas esse generationes: quibus finitis, novæ conjunctionis dicunt posse fieri initium, ut quasi fugientem possint revocare consanguinitatem. ¶ Hac è itaque computatio,

a sup. ca. 9. d. 3. i. quædam lex. a al. distindenda. b sup. ca. 9. 4. consanguinitas. Nn 4

que incipit à fratrum filiis, & numerat usque ad sextam generationem, tandem valet, quantum ea, que incipit à fratribus, & computat a usque ad septimam. Nec ulla in sensu existit diversitas, quamvis in numero graduum varietas videatur. Ultima enim generum, si initium numerandi sumat à fratribus, septima invenitur; si à filiis fratrum, reperitur sexta. Taliter igitur determinatis gradibus consanguinitatis, Apostolica vos auctoritate monemus, fratres & filii, ut omnibus serielem genealogiæ computandam esse intimetis, quemadmodum sancti patres numerandam esse sanxerunt, & antiquus mos sancte & universalis ecclesie per longa tempora olim computasse monstratur. Nam, si quis perverſa & obſtinata mente à recto tramite Apostolicæ ſe alijs deviare voluerit, & aliter, quàm nos, in nuptiis celebrandis gradus parentelæ numerare contenderit, b, primum pro sua temeritate, ecclesie peena plectetur: postmodum vero gladio perpetui anathematis se novit jugulandum. Data Roma, &c.

¶ *Sic et emendatum ex Hugone, Anselmo & Polycarpo: qui hanc eandem epistolam recitant. Ab Ivone autem, & in Panormia referuntur duo capitula alterius epistolæ ejusdem, Alexander eodem, cum hoc argumento scripta clericis Neapolitani, sive ut in Panormia Metropolitanu. Et Apud Gratianum erat conjuncta utraque inscripta, hoc modo: Neapolitanis clericis, & omnibus Episcopis, atque judicibus, per Italiam constitutis. Ex usdem vero Hugone, & Anselmo, & Polycarpo multa in toto hoc capite sunt emendata.*

C. III. ¶ Quare consanguinitas uxoris ad virum pertinere dicitur, & quomodo affinitas sit computanda.

Item Gregorius Papa.

Potè de affinitate e, quam dicitis parentelam esse, ad uxorem ex parte uxoris, seu que ex parte viri ad uxorem pertinet, manifestissima ratio est: quia, si secundum divinam sententiam ego & uxor mea sumus una caro, profectò mihi & illi mea, suaque parentela propinquitas una efficitur. Quocirca ego & foror uxoris meæ in uno primo gradu erimus, filius d vero ejus in secundo gradu erit à me, nepos verò tertio: idque e utique in cæteris agendum est successibus. Vxorem verò propinqui mei cujuscuq; gradus sit, ita me oportet attendere, quemadmodum ipsius quoque gradus aliqua fœmina propriæ propinquitatis sit. Quod nimirum uxori de propinquitate viri sui in cunctis cognationis gradibus convenit observari. Qui verò aliorum sentiant, Antichristi sunt: à quibus tantò fortius vos oportet cavere, quantò a peritius deprehenditis illos divinis legibus repugnare.

¶ *In Polycarpo caput hoc item de sequenti recitatur ex Zacharia. A. sancti Gratiani in extremis verbis sequentis capitis indicat caput hoc fuisse etiam Zacharia.*

C. IV. ¶ Qualiter parentela gradus computantur.

Item Zacharias Papa.

Parentela s gradus taliter computamus: siquidem ego & frater meus una generatio sumus, primumque gradum efficitur, nulloque gradu distamus. Rurſus filius meus, fratrisque mei filius secunda generatio sunt, ac gradum secundum faciunt, nec à se aliquo gradu separantur. Atque ad hunc modum cæteræ successiones numerandæ sunt. Potè de affinitate, quam dicitis parentelam, &c. ut superius capite Gregorii.

¶ *a. al. comparat spermam. b. al. alienaverit. c. Sent. g. dist. 41. Polycarpo. d. al. filiis. e. al. cognationis usque. f. Sent. g. dist. 40. Polyc. dist.*

C. V. ¶ Aquis vocatus est, cum forte uxoris vocatur.

Item Alexander Papa secundus.

Quod a autem frater, forore uxoris sue cognationis appellacionis potius, quam ulli causa cognationis. Vxor enim fratris fratris b potius quam cognationis dicitur. Mariti frater levit dicitur. Dicitur fratrum uxores vocantur janitricis i, quasi eandem domum anterentes, vel per eandem januam intrantes. Varietatis appellationis. Sororis autem viri non habet proprium nomen, nec uxoris frater.

¶ *In Polycarpo etiam refertur proximi passi c. ad fratrem eundem Alexandrum pertinere videtur. A. vari. autem usque ad finem habentur apud Ipsi. l. q. c. fj.*

¶ I Janitricis.] Ita etiam legitur in l. non facta gradibus, autquam locus ab Alexo est refertur, al. l. c. 37. Quamobrem nihil mirandum si Isteris, aut aliis appellatum hic etymologiam excogitavi. Non tamen in epistola evarres.

C. VI. ¶ Nemo gradum superiorem præterioris, sive ex latere venientem.

Item Lidorus c.

Primo d gradu, superiori lineæ continentur patres: inferiori filius, filia: quibus nulla à patre ne junguntur. ¶ Secundo gradu continentur patris linea avus, avia: inferiori nepos, nepes: tertio frater, foror: que persone duplicantur. Avus enim avia tam ex patre, quam ex matre accipiuntur: persone sequentibus quoque gradibus similitudinem præstantia earum, in quo gradu consistunt, ipso continentur duplicantur. [Iste persone secundo gradu debet appellatur, quia duo avi sunt, paternus & maternus: Item duo genera nepotum sunt, sive ex filio, sive ex procreati. Frater & foror ex transverso veniunt, scilicet aut frater patris, aut frater matris, qui sunt pariter et avunculus nominatur:] qui & ipsi hoc debet appellatur. ¶ Tertio gradu veniunt supra præteriorisque filius, filia, patruus, avia, id est, patruus & foror, avunculus, matertera, id est, frater & foror. ¶ Quarto gradu veniunt supra præterioris infæ abnepos, abnepes. Ex obliquo fratris & fororis nepos, nepes, frater patruelis, foror patruelis, id est, trui filius, filia: consobrinus consobrina, id est, consuli & matertera filius, filia: amittinus, amittina, id est, amita filius, filia: itemque consobrinus, consobrina fororibus nascuntur: quibus accretis pariter maternæ amita magna, id est, avi paterni frater, & foror, matertera magna, id est, avum matrem quam maternæ frater & foror.

¶ Quinto gradu veniunt, supra quidem præterioris via, infra atnepos, anepes. Ex obliquo fratris & fororis pronepos, proneptis, fratris patruelis, foror patruelis, amittini amittinus, consobrinus consobrina filius, filia, propior consobrinus, propior consobrina filia, id est, patruus magni, amita magna, avunculi magni, matertera magnæ filius, filia: his accretur propioris procamia.

¶ Hi sunt proavi paterni frater & foror, promatertera, promatertera.

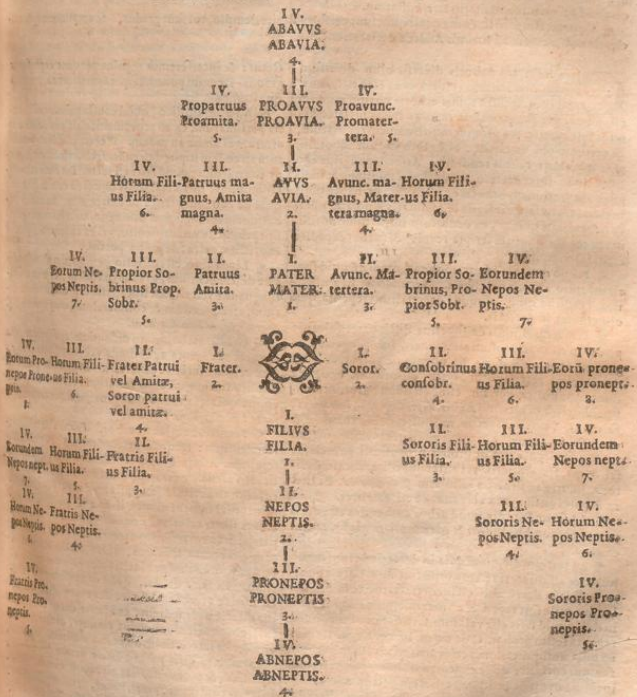
¶ Hi sunt proavix paternæ, maternæque frater, avia, proavixque materni. [Hæc & species nec aliis gradibus quam scripta est, nec aliis vocabulis designantur.]

¶ *a. Ex Lidoro, l. q. Bymabg. c. fn. Sotens. d. dicitur. b. Ibi dicitur. b. alit. fratris. c. Ister. l. q. cap. 6. de hunc Pauli, lib. 4. titul. 11. de gradibus. Ego ad 6. h. p. l. cap. 14. d. Burchard. lib. 7. c. 27. Ipsi. q. d. 49. Burchard. c. 27. Anianus interpret Pauli. c. al. fratris. f. al. fratris. h. p. l. q. d. 49. Burchard. c. 27. Anianus interpret Pauli. c. al. fratris.*

¶ Sexto gradu veniunt, supra tritavus, tritavia, infra
 atropos, atropis. Ex obliquo fratris & fororis abne-
 pos, abneptis, fratris patruelis, fororis patruelis, amirini,
 amirine, consobrini, consobrina, nepos, neptis, patru ma-
 gni, amita magna, avunculi magni, matertera magna
 nepos, neptis, id est propioris sobrii filius, filia, qui con-
 sobrii appellantur. Quibus ex laete accrescunt, pro-
 patruus, proamita, proavunculi, promatertera filius, filia,
 abavunculus, abamita. (Hi sunt abavi paterni frater & fo-
 rore) abavunculus, abamatertera.
 ¶ Hi sunt abavia paterna, maternæq; frater & foror,
 abavunculus, abamatertera.
 ¶ [Hæc quoq; explanari amplius non potest, quàm ut
 in hoc (Antoni) ipse differret.]
 ¶ Septimo gradu, qui sunt cognati recta linea su-
 pa, utiq; propius nominibus non appellantur: sed

ex transversa linea, continentur fratris, fororisque avu-
 pos, atneptis, consobrini filia, filiaque.
 ¶ Successionis iudicio gradus septem constituti sunt;
 quia ulterius per rerum naturam nec nomina inveni-
 nec vita succedentibus protogari potest. [In his septem
 gradibus omnia propinquitatum nomina continentur:
 ultra quos nec affinitas inveniri, nec successio potest am-
 plius propagari.]
 ¶ Caput hoc recitatum etiam ab Hugone, & collectoribus, extat in
 libro sententiarum Pauli, additis non uno in loco verbis. Antiani inter-
 pretis. *Pleræq; nomen habentur etiam apud Iudæos, l. 9. c. 2.*
 ¶ ¶ Id est aut frater] *Hæc usq; ad versu Qui & ipsi non
 sunt loco indicato, sed tantum apud collectores.*
 De gradibus consanguinitatis vel affinitatis, quot sint, quomodo
 computandi, quibus etiam appellantur nominibus, auctoritate Iudori-
 auz, Gregorii, & Alexandri sufficienter monstratum est.

Non gignunt dextros qui stant in parte sinistra.
 Lava dat uxores, det tibi dextra mares.

HÆC EST ARBOR CONSANGVINITATIS.

CONSANGVINITAS PER TRIS REGVLAS

Declaratur.

Prima regula magistralis pro linea recta. Ascendentium & descendendum quot sunt persone de quibus queritur, computatis intermediis, una dempta, tot sunt gradus inter eas. Si igitur vis scire quantum distat ab a Petro (Petruccio esse fingimus in cellula ubi est factus) utroq; computato & intermediis, quinque sunt persone dempta una, quatuor sunt gradus: & sic de aliis.

¶ Pro linea collateralis, dua sunt regule.

¶ Collateralium in linea aequali quoto gradu quis distat a communi stipite, toto distat inter se, vel distat inter se. Exemplum pone. Cum facis abavum stipitem inter P. & pronepotem proparui, (nam illi sunt in linea aequali) quilibet distat a stipite quarto gradu, ergo inter se quarto. De computatione tantummodo canonica loquitur.

¶ Collateralium in linea inaequali quoto gradu remotior distat a communi stipite, toto distat inter se. Exemplum pone faciendo abavum stipitem, P. & filius proparui sunt in linea inaequali. Computemus ergo a remotiori distat a P. sed P. distat a stipite quarto gradu, ergo a filio proparui quarto. Semper intellige secundum canones.

¶ Pro arbore consanguinitatis secundum computationem civilem dantur tales regule.

¶ Prima in linea recta ascendentium & descendendum quot sunt persone de quibus queritur, computatis intermediis, una dempta, tot sunt gradus inter eas.

¶ Pro linea collateralis.

¶ Collateralium in linea aequali quoto gradu quis distat a communi stipite, toto duplicato, distat inter se. Exemplum pone. Nam secundum leges quilibet persona gradum facit in collateralibus. Computatio enim Legum ob alium sit, quam computatio Decretalium.

¶ Collateralium in linea inaequali quot sunt persone stipite dempto, tot sunt gradus. Si ampliores copulationem, recurre ad Ioannis Andree declarationem.

Circa lectionem Arboris diversis olim diversum modum tenentibus, Ioannes de Deo Hispanus, post illos, lectione ipsius arboris novum modum assumens, per suas metricas regulas, ipsius intellectum assilens, nisi fuit aperire: sed propter multitudinem regularum, & versum obfuscatem, aliquibus novum ignotum, & aliis ignotum ignotius reddidit. Attendens igitur ego Ioan. Andr. inter decretorum doctores minimus & indignus, inventionem arboris ex eo fuisse, ut habentibus materiam consanguinitatis & affinitatis ignotam, nota, & habentibus novam, ex oculorum inspectione notissima fieret, antiquorum scripta revolvit, & (prout expedire credidi) compilavi.

¶ Primo querens ad utramque arborem, ad quid fuerit inventio arboris necessaria. Secundo an sit authentica. Tertio ad quid volumine decretalium repetita, quae olim fuerat in decretis.

¶ Primum quaestiois ex superius dictis patet solutio: probatio enim ad oculum alias vincit. *insti. de gradibus, agnitionis. 27. q. 1. ne aliqua.* Ex ostensione enim facti quaedam melius percipiuntur, quam elocutione. extra, de dona. Apostolica. ver. fin. Hinc est quod agrorum mensio subicitur oculis. *16. q. 3. inter. de prescrip. qua indicante. C. fin. reg. 13. Ventris inspectio, an mulier sit praegrans. ff. de ven. inspi. l. 1. in prin.* Locorum pudicitiae investigatio, an mulier sit virgo. extra, de probat. proposita. an arca, de fr. & ma. fraternitatis, vel aliter impedita. eo. tit. ex literis. Injuriam an sit atrox & iniuria. *ff. de iniur. l. 8.* Et literae Papales an sint vere vel falsae, de cri. fal. licet.

¶ Ad secundum dico, quod arbor authentica est: quod patet ex canonibus Isidorus & Alexandri, *33. quasi 5. cap. 2. & ultim.*

¶ Ad tertium dico, quod quia in decretis de consanguinitate & affinitate tractatur, utile fuit ibi arborem ponere, & quia in decretalibus est idem tractatus, & in hoc volumine utile fuit repeti, & eo maxime, quia nemini venit in dubium, id satis esse validum, satisq; famosum, quod repetita lectio probat. C. de emen. lu. co. Luna. Item ex eo quia antiqui canones circa materiam illam multum fuerunt correcti: unde expediens fuit secundum statum iurium novorum antiquam arborem decidere.

Deinde ad arborem consanguinitatis specialiter descendamus. Et primo queritur quid sit consanguinitas, & unde dicatur: quid linea, quid gradus. Secundo queritur quomodo arbor formetur, & quare sic pun-

ctetur: & interferemus regulas per quas cognoscitur gradus. Denum ponemus quaedam notanda, & quaedam quaestiones.

¶ Ad primum dico, quod consanguinitas est unitas personarum, ex eo proveniens, quia una descendit altera, vel ambae ab eadem. Vel est vinculum commune contra factum: quod satis est idem. Distat autem consanguinitas, quasi sanguinis unitas: a consanguinitate, quia de communi sanguine descendunt. Et quia probatorem conjugii non distinguo, an sales vel sanguis sint producti ex uxorio coitu, vel ex fornicatione, proinde expressum extra, de proba. per tus.

¶ Linea vero est collectio personarum in recta linea descendendum, gradus continens, & inter se distinguens. Et est triplex linea, scilicet gradum descendendum, ascendendum & collateralium, ut supra patet de gradu. *l. 1. & l. juris consuetud.*

¶ Gradus est habitudo distantium personarum, cognoscitur quoto agnationis vel cognationis gradus, duae personae inter se differunt. Et dicuntur gradus similitudinem graduum scalarum, vel locorum, quia ita gradum de proximo in proximum.

¶ Formatur autem sic arbor. Primo videtur ascendendum: secundo descendendum: demum collateralium. Ascendit super cellulam vacuum, quae sit ideo vacua, quia non potuit nomen personae assignari: quia ita gradum de proximo in proximum nuntiantur) sumant nomen ab ipsa. Quomodo descendendum: semus illam cellulam nominare, quoniam dicitur de patris: fratrem fratris: patrem filii, & sic de aliis. eam alii vocant loachum, alii Prothum, alii Thum. Nos autem a nomine bigelli nostri vocemus gradum. Et scire debes, quod competenter ascenditur directe per medium, ut a latere dextero descendendum ponerentur nomina marium, ut arborem descendimus, & e converso. Supra cellulam vacuum, quae sit ideo vacua, quia non potuit nomen personae assignari, & unum infra. Supra illam est cellula vacuum, continens duo puncta supra, & duo infra. Superius est cellula proavis, proavia, continens una personam

gra, & tria infra. Supra illam est cellula abavus, abavia, habens quatuor supra, & quatuor infra. De descendendo sub cellula vacua est cellula habens filium & filiam: & habet unum punctum supra, & unum infra. Sub illa habens nepotem & pronepsem, & tria puncta supra, & tria puncta infra. Sub illa abnepotem & abnepsem, & quatuor puncta supra, & quatuor infra.

¶ Ansequam ad collateralales transeamus, scire debet quod punctorum numeratio est numeratio graduum, habito respectu ad cellulam vacuum, & puncti superiores denotant computationem secundum jus canonicum, puncti inferiores secundum jus civile, &c. Ponitur autem computatio canonica in superiori parte cellularum, civilis vero in inferiori, ut deur intelligi ex cellulae iuris canonici ad civile: maxime quoad hunc casum, quo instituitur in matrimonii, quia licite contrahe possunt, nec ne: & cum matrimonium sit sacramentum ecclesie, in eo precipue lex minor est canone, cum deorum nup. c. ubi. & pen. Videt autem ex punctatione predicta, quod in computatione ascendendum & descendendum concordat utrumque jus: quia in eis semper persona addita personae per carnis propagationem gradum adjicit.

¶ Adveniendum autem gradus inter eos secundum utrumque jus, tollit hanc magistralem regulam. Ascendendum & descendendum quot sunt personae de quibus queritur, computatis intermediis, una dempta, tot sunt gradus inter eas. Si igitur vis scire quantum distat abavus a nepote, utroque computato & intermediis, quinque sunt personae: deme unam, quatuor sunt gradus. Item dico de ipso P. ad abnepotem: quia eo modo erit nepotes quinque personae: & sic quatuor sunt gradus. Si autem quatuor distet abavus P. ab abnepote P. invenies in ista persona computato P. & sic octo erunt gradus. Scias autem quod ille P. non habet totam suam computationem in avo: quatuor avos: octo proavos: sed decem abavos: & sic semper ascendentes duplicantur. Vnde impossibile fuisset tot personas in arbore scribere.

¶ Quarto an inter ascendentes & descendentes prohibito copula conjugalis excedat quartum gradum? Et dicitur. *Conj. in fam. de confang. & affin. §. item quatuor.* quod non, per decret. non debet, eod. tit. quae generaliter loquitur. Alio committitur contradicentes inter ascendentes & descendentes perpetuum esse prohibitionem dicunt: & quod de quarto gradu dicitur in collateralibus. Item habet ad hoc *21. q. 3. progeniem. & dubius capituli* §. quod in quibus dicitur, quod omni non solum usque ad secundum gradum, sed etiam in quantum notitia erat parentum descendens prohibito. Ex quo ergo certum est alterum prohibito ad idem Inffit. de nupt. §. i. ff. de ritu nupt. l. capite. & hoc verum putat.

¶ Ad collateralales transeamus, & ad fratrem & fororem: ita causa breviter profectendo solum partem mediam arboris ad modum vexilli: qua intellecta reliqua intelligatur: quod per se patet, dicamus de fratre & de forore. Sub cellula fratris, fratris filius filia: ex illa fratris nepos neptis: ex illa fratris pronepos proneptis: ad quartum gradum secundum canonicum: ad sextum secundum leges. Eius filius in secundum gradum: in tertio secundum leges. Nepos fratris pronepos est ipse P. in quarto secundum canonicum: in quarto secundum leges: & sic debet esse utraque cellula inter collateralales ad P. Et nunc de cellula avunculi & avunculae. Fac consequenter stipitem de avo & ex eo proavos avia: ex illa frater patruelis & amicus: & patruelis & amicus: ex illa horum filius filia: ex illa horum nepos neptis. Patruus est P. secundo

gradu, frater patruelis etiam secundo gradu: filius in tertio, nepos in quarto secundum canones. Per leges autem patruus in tertio, frater patruelis in quarto, filius in quinto, nepos in sexto: & sic debet esse utraque punctatio. Postea fac proavum stipitem, & habet filios patruum magnum, aviam magnum, & matrem magnum: illos non profectimus. Ex cellula patruus magni propior forbrinus, propior forbrina, ex illa horum filius filia, ex illa eorumdem nepos neptis. Et quia P. distat a proavo, quem nunc feci stipitem, tertio gradu, ergo a patruo tertio, & a propiori forbrino tertio, & a filio tertio, & a nepote qui exit lineam aequalitatis, quarto secundum canones. Secundum leges vero distat P. a patruo magno quarto, a propiori forbrino quinto, & a filio sexto, & a nepote septimo, & sic debet esse utraque punctatio. Modo fac abavum stipitem cum tribus filiis, scilicet proprotruo, proprotra, & proavunculo: de proavunculo non profectur. Ex cellula proprotrui oritur cellula horum filius filia, ex illa horum nepos neptis, ex illa eorumdem pronepos proneptis. Isti omnes sunt cum P. in quarto gradu, quia P. distat a stipite in quarto gradu, ex illa linea nullus exit lineam aequalitatis, ergo omnes, distant quarto. Secundum leges proprotrui distat v. filius vi. nepos viii. pronepos viii. & sic debet esse utraque punctatio.

¶ Nunc videndum est quibus regulis gradus illorum collateralium cognoscantur. Collateralium aequalis lineae unam tradit regulam secundum canones.

¶ Collateralium in linea aequali quoto gradu quis distat a communi stipite, toto distat inter se, vel sibi attinent: haec secundum canones. Exemplum pone: quando facis abavum stipitem inter P. & pronepsem proprotrui: nam quia illi sunt in linea aequali, quilibet distat a stipite quarto gradu: ergo inter se quarto.

¶ Secundum leges vero aliter est, & sic dicimus regulam. Collateralium in linea aequali quoto gradu quis distat a communi stipite, toto duplicato distat inter se, vel sibi attinent. Vides ergo ex superius dictis, & ex punctatione, quod praedicti P. & pronepos proprotrui distant viii. Et insurgit illa diversitas, quia secundum leges quilibet persona gradum facit in collateralibus. Vnde duo fratres faciunt duos gradus: secundum canones vero duae personae faciunt unum gradum. Vnde (ut patet in cellula fratris) frater est cum P. in primo gradu secundum canones, in secundo secundum leges: sed computatio eorum ob aliud fit quam nostra. Bene ergo dicitur secundum leges, quod in aequali linea collateralium, sive linea sit paris numeri, sive disparis, non est repetitio disparum gradum. Vide in linea paris numeri secunda vel quarta, disparis numeri prima vel tertia. In prima duo gradus, in secunda quatuor, in tertia sex, in quarta octo: quod non est secundum canones, quia in aequali linea disparis numeri habemus disparent gradum: quia in prima primum, in tertia tertium, in quinta quintum: & sic de singulis.

¶ Nunc restat videre de collateralibus in linea inaequali, de quibus traditur talis regula secundum canones. Collateralium in linea inaequali quoto gradu remotior distat a communi stipite, toto distat inter se. Exemplum pone facies abavum stipitem, P. & filius proprotrui suat in linea inaequali. Computemus ergo a remotiori, scilicet a P. sed P. distat a stipite quarto gradu: ergo a filio proprotrui iv. & idem in descendentibus usque ad lineam aequalitatis: & hoc est quod dicimus, quod persona addita personae usque ad lineam aequalitatis non crescit gradus: quia proprotrui, filius eius, nepos & pronepos omnes distant iv. gradu a P. Sed aliter secundum leges, secundum quas talem regulam tradimus.

¶ Collateralium in linea inaequali quot sunt personae (stipite dempto) tot sunt gradus. Vnde P. a stipite

distat iv. à propatruo v. à filio vi. à nepote vii. à prone-
pote viii. & sic quilibet persona facit gradum. Vides ex-
supradictis quòd P. non potest contrahere cum aliquo de
arbore. Distat enim à summo, scilicet ab avo: ab imo,
scilicet à nepote, ab extremis collateralium, ab omnibus
his quarto, à mediis ceteris: per quòd satis patet, quòd
cum nullo potest contrahere. Sed si extremus in colla-
teralibus: ut puta si pronepos propatruus, vel pronepos
fratris, procrearet filium, posset P. cum illa contrahere.
Licet autem contrahatur in quinto gradu, remanet ta-
men consanguinitas prohibita enim, quæ per jus positi-
vum, processerat, potuit tolli, sed naturalia sunt immu-
tabilia, s. dist. in pinc.

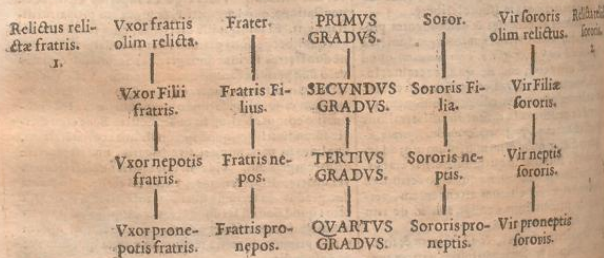
¶ Scire debes, quòd communiter dicunt doctores,
quòd ab avo & proavus, & avus sunt bigami, dicentes,
quòd si non essent bigami, non possent filii eorum con-
jungi, cum essent fratres: sed de hoc non multum curo:
quia eadem ratio sic esset de aliis cellularis duplici-
bus, quòd personæ earum essent bigami. Vnde singu-
lus perinde, ac si in qualibet duplici cellula habere-
mus quatuor personas, ac si diceretur propatruus & u-
xor, proamita & maritus, unde duplicatio posita fuit,
ut nomina demonstraret in utroque sexu, non ut eos con-
iuges denotaret. Sciendum est etiam, quòd in collate-
ralibus æqualis lineæ bene sequitur ista regula affi-
nitas æqualis, & ego possum accipere filiam tuam: ergo
tu meam. Et negative, ego non possum accipere filiam

tuam: ergo nec tu meam. Affirmativa procedit in
æquali quarti gradus. Negativa in tertio et collateralibus
in lineæ inæquali hoc non procedit affirmativa pro-
cedendo: quia si unus est in quarto, alter in tertio, et
ceteri, qui est in tertio vel ceteris, potest contrahere cum
filia ejus, qui est in quarto gradu, & non e converso
propatruus huius filius & nepos contrahere possunt
filia P. sed non e converso.

¶ Denum quaeritur, an collaterales, quorum
est in quinto & alter in primo, puta filia P. & pro-
pater ejus possint ad invicem contrahere? Dicit Hostiensis
non. & hoc non. extra eod. quod dilectio. & ca. tua. Et
hujus tit. de consang. & manum. in v. & i. quod per sua
mentis nititur probare sic, scilicet patet de filiis utro-
que descendit. C. de impub. & aliis sub. l. vii. licet ex
contrahitur cum filipite, sic nec cum filiis filipite. Ita
cit prædicta decret. tua, ubi fratres videntur posse
contrahere. Contrarium tenet Bernh. quod colligitur
quam ponit supra eod. tit. c. vii. & Ra. & lo. de de
hoc est verissimum, quòd probat verba regulariter
eod. c. ult. dum dicit sibi, descenditiam ad ossem
certum est quòd propatruus descendit à filipite, immo
aut dicit quòd est inter eos prohibitio descenditiam
descendentium, aut collateralium: de primo pro-
cedendo, quòd certum est filium P. non descenditiam
propatruo. Est ergo prohibitio collateralium, sed non
est, quòd isti distant quinto, quid igitur impediat
collaterales contrahere, non video. Io. and.

Multa dies, variusq; labor huiusce paravit
Artis notitiam: qua modò clara patet.

PRIMUM GENVS AFFINITATIS, QVOD HODIE
HABET PROHIB.

ARBOR AFFINITATIS.

I. 2. Dna superiores cellula his numeris notata, decoris ergo posita sunt, ad genus
affinitatis demonstrandum, non habent tamen pro-
hibitionem.

AFFINITATIS DECLARATIO.

Affinitas secundum canones, est personarum proximitas ex coitu proveniens, omni carnis parentela
citur affinitas quasi duorum ad unum finem unitas: eò quòd dux cognationis directæ per unum finem

leges, vel per coitum secundum canones copulantur, & alter ad alterius cognationis finem accedit, ut ff. de grad. cognat. l. non facile. §. affines.

¶ Sedes autem quod affinitas est perpetuum impedimentum, quod durat etiam mortua persona, qua mediato contrahitur. §. q. 10. fraternitatis.

¶ Per carnalem copulam viri & mulieris inter consanguineos mulieris & virum, & inter consanguineos viri & mulierem contrahitur affinitas primi generis ejusdem gradus, cujus est consanguinitas. Si ergo consanguineus tuus cognoscatur mulierem: si vis scire quoto gradu affinitatis atinet tibi mulier illa, vide quoto gradu est tibi consanguineus tuus, & quoto est tibi ille consanguineus, toto mulier est tibi affinis, & semper in primo genere. Dicitur est in regula, viri & mulieris, & non viri & uxoris: quia secundum canones etiam per coitum fornicarium & incestuosum contrahitur affinitas, patet de eo qui cog. confang. uxor. sua, cap. de fornicationem. & cap. penult. Inter consanguineos mulieris & virum, & consanguineos viri & mulierem, ideo dicitur: quia inter virum & mulierem non contrahitur affinitas, sed ipsi sunt affinitatis causa. Item inter consanguineos viri, & consanguineos mulieris nulla est affinitas. Unde duo fratres contrahunt cum duabus fororibus, pater & filius cum matre & filia, sed est affinitas inter consanguineos mulieris & ipsam virum, & consanguineos viri & ipsam mulierem. de confang. & affinit. quod super his.

Regula. Quotiescunque internam personarum, de quibus quaeritur, & conjugem alterius non est vel non fuit consanguinitas intra quartum gradum inclusive, nulla est prohibitio: ut inter me & conjugem nepotis mei non potest contrahi nuptiarum: quia nepos meus est mihi consanguineus intra quartum gradum.

¶ Aliter exemplum. Soror mea habuit maritum, ea mortua maritus ejus aliam accepit, quo defuncto, potero contrahere cum eius relicta: quia inter me & illam relictam nulla est, nec fuit consanguinitas.

Arborem Affinitatis & ejus materiam transeamus. Et primo videndum est quid sit affinitas, & unde dicatur: & quomodo ipsius genera & gradus computentur: deinde arborem.

¶ Affinitas est societas postea quaedam notabilia, & qualidam conditiones. Et autem affinitas personarum proximitas ex communicatione, omni carens parentela. hoc secundum passiones: sed secundum leges est proximitas proveniens ex nuptiis, & requiritur secundum leges, quod legitime sint nuptiae, non interdictae, ut contrahatur affinitas. ff. de grad. l. cum quis, §. secundum. Et dicitur affinitas, quasi duorum in unum finem unitas, eo quod duae cognationes diverter per nuptias secundum leges, vel per coitum secundum canones copulantur, & alter ad alterius cognationis finem accedit, ut in ca. l. §. affines.

¶ Sed quod per fornicarium coitum, & incestuosum fornicationem non contrahatur affinitas, patet de eo qui confang. uxor. sua, cap. de fornicationem. & ad. ritu, cap. penult. Sed confirmatio regitur circa hereditates & tutelae defendendas, & ut qui cognat adversus affinem testimonium dicere. ff. de grad. l. in primis. in princip. & de test. l. 3. & q. quesi. 3. §. 6. Item in comend. ver. Item lege Julia. Sed canon quoad matrimonium prohibenda, consideravit unionem carnis, quae insurgit ex copula. Et est videre secundum hoc, quod consuetudine potest attentantia consanguinitatis & affinitatis: ut si quis cognoscatur consanguineum, omnes consanguineos utriusque fuit utriusque affines. Scias autem, quod affinitas est perpetuum impedimentum, quod durat etiam mortua persona, qua mediante contrahitur. ut post. §. fraternitatis. Nec oritur affinitas ex pollutione carnis carnalis, quae fit extra claustra pudoris. §. q. quesi. 3. §. 6. Item in comend. ver. Item lege Julia.

¶ Et insurgit affinitas ex coitu interdum cum publico honestate, interdum sine: & publica honestas interdum sine affinitate, ut si cognosco uxorem vel sponsam, hoc impedimentum est publice honestatis & affinitatis: cognosco non sponsam, hic affinitas sola est: ut si quis nuptiarum cognovi, ibi sola publica honestas: hoc non quia mortua est uxor tua, & vis contrahe de de dispensatione. ecclesiae cum consanguinea sua, non obstante quod sit tibi affinis, tali gradu per dispensationem adhuc contrahere non poteris: quia licet habueris hoc impedimentum affinitatis, non tamen habueris hoc impedimentum publice honestatis. Debet ergo facere expiatis, quod possis cum tali contrahere: non obstante impedimento publice honestatis, pro eo, quod dispensasti consanguineam ejus in quarto

gradu: & non obstante quod est tibi affinis in quarto, pro eo, quod dictam deponitam carnaliter cognovisti, & tunc matrimonium procedere poterit.

¶ Genus affinitatis cognoscitur per hanc regulam, sed non gradus. Persona addita persona per carnem copulam mutat genus, sed non gradum. Ilo modo, si is qui est mihi in secundo gradu consanguinitatis, cognoscit mulierem, illa est mihi secundo gradu affinitatis, & primo genere: si alius eam cognoscit, ille atinet mihi secundo genere affinitatis, & secundo gradu: si ille aliam mulierem cognoscit, illa atinet mihi tertio genere affinitatis, & secundo gradu. Sed quia solum primum genus hodie habet prohibitionem, & quia B. plene tradidit extra, de confang. & affini. cap. non debet. hic circa hoc non infuso. Ergo si persona mihi consanguinea conjugat sibi aliam personam carnali copula, persona juncta est mihi affinis primo genere affinitatis: si atinet mihi secundo genere affinitatis carnali copula se alteri committat, illa atinet mihi secundo genere: si affinis mihi secundo genere aliquam cognoscit, illa est mihi affinis tertio genere, sed eodem gradu. Est igitur videre de gradibus. Certum est, quod affinitas non habet hodie prohibitionem nisi in primo genere, & in illo usque ad quartum gradum: licet affinitas non habeat suam specialem computationem graduum, sed computatur gradus affinitatis secundum gradus consanguinitatis. Si ergo consanguineus tuus cognoscatur mulierem, si vis scire quoto gradu est tibi consanguineus tuus secundum regulas, quaerit ad in proxima arbore, & quoto est tibi ille consanguineus, toto mulier est tibi affinis, & semper in primo genere.

¶ Nunc formemus arborem: & in medio arboris sunt quatuor cellulae, & in prima superiori ponitur primus gradus, in secunda secundus, in tertia tertius, in quarta quartus gradus. Et de his primo quaeritur, quare ponantur in medio fratris & fororis. Secundo, quare non exprimentur attentantiam, dicendo, primus gradus affinitatis, & sic de singulis. Ad primum dic, hoc fuisse videtur intelligi, quod affinitas oritur ex consanguinitate, & quod ab utroque sexu virili & femineo affinitas contrahatur. Ad secundum dic, attentantiam non fuisse expressam, ut illa computatio graduum ad consanguinitatem & affinitatem referatur: unde tunc & frater sunt in primo gradu consanguinitatis, & frater & vir fororis sunt in primo gradu affinitatis, & sic de aliis. Deinde à latere dextro dicitur linea ponitur alia linea quatuor cellulas continens: in prima scribitur frater, in secunda fratris filius, in tertia fratris nepos, in quarta fratris pronepos. Ad dorfum hujusmodi linea continens alias quatuor cellulas: in quarta

facte, &c. Sed si alium habeo patrem, alium socerum, necesse est de charitate protenderem: in qua universi fideles deprecantur, ut continue perseverent per gratiam eius, qui est benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

QVÆSTIO VI.

Nonne pariter, quibus accusantibus, vel testificantibus, conjugum in synodo dirimenda sit.

C. I. *¶* Coniunguntur tantum, vel si progenies detestari, aut qui & veraces propinquitatem in synodo con-

Dicitur in decretis Fabiani Papa. Coniunguntur a extraneorum nullus accuset, vel coniunguntur in synodo computet: sed propinquus, si quorum notitiam pertinet, id est, pater, mater, frater, socer, patruus, avunculus, amita, matertera, & eorum progenies. Si autem progenies tota defecerit, ab antiquioribus & veracioribus, quibus eadem propinquitas non sit, Episcopus canonice perquirat: & si inventa non propinquitas, separetur.

C. II. P A L E A.

[Cælestini Papa decretum ecclesie Florentina missum.]

Vltimus nobis, quod secunda, quam contra prohibitionem ecclesie duxit, non sit uxor, etiam si primam non habent deponatam. Nam quod contra interdictum & anathemam ecclesie factum est, tanquam inordinatum, rationem non haberi tam divine, quam humane legis proclamant prohibitionem. Quia igitur ea, quam inordinate superant, non habent rationem, uxor non est, cogendus est maritus, ut iuramenti religio non villendatur, & factus ad inuicem promissa seruetur, & proles in cultu Dei nutretur, & educetur, & alii exinde occasionem pejerandi non habeant, & aliis decipiendi asilum non valeant. Quod autem parentes, fratres, & cognati utriusque sexus in testificationem suorum ad matrimonium coniungendum vel dirimendum admittantur tam antiqua consuetudine, quam legibus approbatur. Ideo enim maxime parentes, & si debentur parentes, proximiores admittuntur, quoniam unaquodque suam genealogiam & cum testibus, & ceteris, tam ex amicitia, quam ex recitatione maiorum scire laborat. Qui enim melius recipi debent, quam illi, qui melius scire non possunt, & quorum est interesse, ita ut, si non interfuerint, factum matrimonium: Quod verò legitur [e pater non recipitur in causa filii, nec filius in causa patris] in criminibus causis & contractibus verum est: in matrimonio vero coniungendo, & disjungendo, ex ipsius conjugii prærogativa, & quia favorabilis res est, congrue recipiuntur.

¶ In talibus deest in scriptis, veris exemplaribus. Habetur tamen in manibus accusantis, post cap. 3. ex Clemente III. a. hinc. Cælestini Florentino Episcopo, alia ecclesia Florentina. videlicet, & in aliquibus manibus scriptis est emendata, verba aliquot & addita, & deleta.

C. III. *¶* Qui iurando propinquitatem ferre debent.

¶ In talibus deest in scriptis, veris exemplaribus. Habetur tamen in manibus accusantis, post cap. 3. ex Clemente III. a. hinc. Cælestini Florentino Episcopo, alia ecclesia Florentina. videlicet, & in aliquibus manibus scriptis est emendata, verba aliquot & addita, & deleta.

Item Urbanus Papa Richardo a Genensi Episcopo.

Notificamus tibi, ut postquam tres, aut duo ex propinquieribus iam defunctæ uxoris eius, qui accutatur, vel vivæ, hanc propinquitatem iurando firmaverint, vel tres aut duo ex antiquioribus Genensibus, quibus hæc propinquitas nota est, qui bonæ famæ, & veracis testimonii sint, remoto amore, timore, pretio, & omni malo studio, supradicto modo consanguinitatem firmaverint, sine omni mora conjugia dissolvantur. Quod si propinqui, aut extranei verbis tantum propinquitatem testantur, & iuramento probare vel noluerint, vel nequiverint, conjugium nullatenus dissolvatur: sed competens eis penitentia propter infamiam, vel peccati maculam (si forte in hac re contraxerint aliquam) injungatur.

C. IV. *¶* Sua confessioni relinquuntur, quorum in seipsum nullus iurando affirmat.

Item ex concilio Urbani Papæ habito in Apulia.

Si duo, vel tres viri consanguinitatem iurando firmaverint, vel si met forte confessi fuerint, conjugia dissolvantur. Si vero neutrum contigerit, Episcopi eos per baptismum, per fidem, per iudicium Christi in vera obedientia obtemperant, quatenus palam faciant, utrum se (sicut est fama) consanguineos recognoscant, si negaverint, sibi ipsi relinquendi sunt: ita tamen, ut si aliud in conscientia habeant, se à liminibus ecclesie, à corpore & sanguine Domini, à fidelium communione noverint segregatos, atque infames effectos, donec ab incestu facinore definant. Si se Episcoporum iudicio segregaverint, si juvenes sunt, alia matrimonia contrahere non prohibeantur.

¶ pars. Ecce quibus accusantibus vel testificantibus consanguineorum consanguinitates sunt dirimenda. Cuiusmodi verò iuramentum ab accusatore sit exigendum, ex Romano ordine i. habetur. Est autem huiusmodi.

¶ Ordine. Ceteri collectores est aut non, ex ordine: sed, ex concilio Romano sub Gregorio III. Ex quibus collectoribus, & vestitus Gratiani exemplaribus nonnulla sunt emendata in hoc, & in sequentibus capitulis.

C. V. *¶* Iuramentum accusatoris.

Item e parentela illa, quam dicunt esse inter illum & istam ejus conjugem N. quidquid inde sitis, & audisti à tuis vicinis, aut à tuis propinquis antiquioribus, quod tu per nullum ingenium, nec propter timorem, nec propter amorem, aut per f. primum, aut ejus consanguinitatem elabris Episcopum tuum, aut ejus missum, cui hoc inquirere iusserit, quandoque te ex hoc interrogaverit. Sic te Deus adjuvet, & ita sanctorum reliquias.

C. VI. *¶* Iuramentum testium.

Illud h. sacramentum, quod iste iuravit de illa parentela, qua inter illum N. & ejus conjugem N. comparatur, quod tu illud observabis, in quantum sapiis, aut audisti. Sic te Deus adjuvet.

¶ pars. Hic iuramentum non est separationis, sed synodales, institutum ab Eutychiano Papa.

C. VII. *¶* Synodale iuramentum.

Episcopus h. in synodo residens post congruam allocationem septem ex plebe ipsius parochia, vel eo am-

¶ a. al. Cypriano. b. Senenti. 4. dist. 41. l. 1. v. 9. cap. 92. Panorm. lib. 7. cap. 3. c. in codice perverisio ex Eugenio II. d. Senenti. ibid. l. 1. v. 9. c. 53. e. Poly. l. 6. tit. 4. Anselm. l. 1. c. 7. 4. Burch. l. 7. c. 25. l. 1. v. 9. c. 61. Panorm. l. 7. cap. 3. f. al. propter. g. al. propter. h. al. stud. i. Burch. l. 7. c. 26. l. 1. v. 9. c. 62. Panorm. l. 7. c. 57. k. Poly. l. 6. tit. 4. Anselm. l. 6. c. 15. Burch. l. 1. c. 91. 92.

plus prout viderit expedire, mauciores, honestiores, atque veriores viros in medium debet evocare, & aliter sanctorum pignoris unumquemque illorum tali sacramento constringat. Amodo in antea quidquid nosci, aut audisti, aut postmodum inquisitionis es, quod contra Dei voluntatem, & rectam Christianitatem in parochia factum sit, aut futurum erit, si in diebus suis evenierit, tantum ut ad tuam cognitionem quocumque modo perveniat, si fecis, aut tibi fuerit indicatum synodalem causam esse, & ad ministerium Episcopi pertinere, quod tu nec propter amorem, nec propter parentem, nec propter avaritiam, nec propter parentem ullatenus celes Episcopum, aut eius missum, cui hoc inquirere iusserit, quando cumque te ex hoc interrogaverit. Sicte Deus adjuvet, & ille sanctorum reliquit. Illud 1. sacramentum, quod iste iuraverit de synodali causa, quod tu illud ex te ita observabis, inquantum sapias, aut audisti, aut ab hac die in antea inquisitionis es. Sic te Deus adjuvet, &c.

¶ Illud 2. sacramentum illud sumptum est, principio panalium derivato. Porro de iuramento separacionis Innocentius Papa II scribit Ottoni Luceensi Episcopo dicens.

C. VIII. ¶ Iuramentum illorum, qui consanguinitatem probant.

DE parentela illa, unde nos consilere voluisti, pro qua etiam est ad nostram audientiam appellatum, aliorum fratrum scripta suscepimus, qui utique causam ipsam diverso modo narrabant. Et primo quidem tam in gradibus, quam in nominibus personarum discordasse: postmodum vero in altero eorum computatores eisdem parentela dicantur convenisse. Ceterum in huiusmodi casibus summo opere consideranda est qualitas personarum, quae aliquid contra quoslibet asserere vult: quae etiam iurandum praestare debent, quod neque gratis, neque pretio, vel timore, vel odio alicuius hoc dicant contra eos, de quibus agitur: sed potius, quia credant ita verum esse, & ita se a suis antecessoribus audivisse. In quibus omnibus non debet aliqua varietas, vel contrarietas inveniri.

¶ Pars. Qui vero separantur ab invicem, huiusmodi iuramentum praestantur b.

C. IX. ¶ Iuramentum separacionis.

Ab isto die in antea, quod tu per nullum ingenium te sociabis huictrae consanguineae: N. cum qua contra legem, & rectam Christianitatem adulterium & incestum perpetrasti, nec in conjugio, nec in adulterio illam tibi sociabis, nec cum illa ad unam mensam manducabis & bibes, aut sub uno tecto manebis: nisi forte in ecclesia, aut in alio publico loco, ubi nulla mala suspicio possit esse, & ibi coram testibus idoneis pro certa necessitate pariter colloquimini: nec aliam conjugem accipies, nisi forte post peractam poenitentiam tibi licentia data fuerit ab Episcopo tuo, aut eius missis. Sicte Deus adjuvet, & illis sanctorum reliquit.

¶ Consanguineae. Quae sequuntur istis, ad verum, perparasti, addita sunt ex Burchardo & Ivo, itemque, alia nonnulla, & pars. Occasione vero consanguinitatis uxorem suam dimittit, & aliam ducere non licet aliter, nisi causa primitiva probata fuerit.

C. X. ¶ Nisi coram ecclesia consanguinitate probata uxorem dimittere non licet.

Unde Alexander Papa II. Gualtero de Rodano scribit d.

Mylorum e relatione cognovimus, te propriam.

a al. promissa. b al. praestabit. c Poly. l. 6. tit. 4. d. 1. Anstun. lib. 10. cap. 75. Burch. l. 7. cap. 27. Ivo p. 9. cap. 63. Pamm. tit. 7. cap. 33. d. al. non offerit. e Ivo part. 9. c. 30. Pamm. l. 6. tit. 4.

velle abjicere uxorem, & adhzere alteri, exprobatem consanguinitatis occasione. Vide Appolloniam de honestate interdicendo mandamus tibi, ut hanc uxorem habes uxorem, nullatenus praesumas dimittere, & aliam ducere, donec Episcoporum religioforum consilium causam istam examinauerit.

¶ Pars. Receptio us vero eam, quae in ista dicitur, iuravit.

C. XI. ¶ Receptio us vero eam, quae in ista dicitur, iuravit. Ab isto die in antea istam conjugem tuam N. non ritus suam debet habere conjugem, in dilectione, & obsequio disciplina: ne eam per illum malum ingratum, à te separabis, nec ea vivente aliam accipies. Sic te Deus adjuvet, &c.

Quid autem unius testimonio conjugem apud quosdam dicitur, nulla ratione ratum habetur. Cum enim Dominus dicitur, [Omne verbum stabit in ore duorum, vel trium testium, &c.] cum in illudens concilio, cap. 20. dicitur: [Omnia consensu de ecclesiasticis rebus sit, secundum divinae legem sui iuris, & ecclesiasticis terminatur, Dominus dicitur: c. [non unum sed duos alium d, sed in ore duorum vel trium testium, &c.] Item cum alibi dicitur: [nullus 2. per se in timore exercitatus testimonio aliquid credat.] &c. apparet, unius assertione conjugem non esse dimittendam.

¶ Contra aliam. In Dostoribus non habet aditum, quod illud peccati & facinoris fuerit, ut in ore ducunt, &c.

¶ Nullius personae. In codice Theodofico, ubi legitur hac verba, & nunc manifeste hincimus, per omni omnino testis responso audiamur, etiam si per se honoris praeferat. quoniam familia rectorum & p. 16. c. 20. 4. Et Gratianus sup. d. q. 2. in prim. hanc causam terminari ait.

QUESTIO VII.

¶ Vol autem quartus, si illi, qui de testibus sunt, filii reparentur, Augustinus in libro super Leviticum, cap. 20. qu. 27. dicitur dicens.

C. I. ¶ Non appellatur filii, qui de filio suscipi non sicut.

¶ Vid f est [Quicumque i dormierit, & cum sua sine filio morietur] cum filii ex conjugationibus & ante nati sunt, hodieque morietur. An hoc intelligendum est lege Dei constitutum, quod ex eis nati fuerint, non deparentur filii, sed de parentibus iure succedant.

¶ Quicumque dormierit cum cognata sua, non sunt filii apud beatum Augustinum, sed sicut filii filii 70.

QUESTIO VIII.

DE his vero, qui ignoviter consensu filii, in consanguinitate vel affinitate ex dicitur, & relinquuntur, Gregorius in Regula dicitur dicens.

C. I. ¶ Non parentur, quia in ista generationem ignorat ex parentibus.

DE his gradibus vero cognationum, qui in ista

a Poly. ibid. Burch. l. 7. c. 31. Ivo p. 9. cap. 63. Pamm. l. 6. tit. 4. c. 41. b Dent. 17. c Dent. 19. d. 1. Anstun. lib. 10. cap. 75. Burch. l. 7. cap. 27. Ivo p. 9. cap. 63. Pamm. tit. 7. cap. 33. d. al. non offerit. e Ivo part. 9. c. 30. Pamm. l. 6. tit. 4.

nam generationem in matrimonio sunt inventi, si nescientes fuerint, & jam multa curricula annorum sunt revo-
luta. Ita ut filios habeant, in sexto qui inventi sunt, aut
fuerit de quinto, huiusmodi non separantur, donec nos
Dominus permittente, ore ad os loquamur. Hoc autem
dico secundum indulgentiam, non secundum imperium.
Qui vero de his duobus gradibus novas contraxisse nu-
cias videtur, id est, infra anni coronam, modis omni-
bus separantur. De cætero vero generaliter per omnem
provinciam statuta percurramus taliter firmantur, ut nul-
lus auderet deinceps tale scelus perpetrare: & qui fecerit,
sua sententia meritoque acrioribus puniti ul-
timum subirentur. Hi vero, qui propinquas sanguinis
vinculis in matrimonio sibi sociaverunt, sicut iamdu-
m vobis scriptimus, qui eodem gradu inventi sunt, se-
parantur: aut suspendantur eorum causa, usque dum nos
satisfecimus Domino auxiliante conveniamus. Idem. ¶ De i-
bis, qui post mortuos uxores, secundas nuptias contrahe-
verunt, iuste, & honeste, & rationabiliter prope-
tunt de eorum consanguinitate usque ad quartum gra-
dum prolegibus abstinere. Hoc nos secundum indul-
gentiam sanctæ matris ecclesiæ mitius prelibavimus. Cæ-
terum ista: matrimonium legum censuram dignis coerci-
tionibus, gravibusque discipline inventionibus a hæc o-
mnis mala & illicita modis omnibus rescandunt, ut in
sanctis deinceps tempore cuncta quiescant.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

QVÆSTIO IX.

Vnde queritur, si ecclesia fraude testium, aut ignoran-
tia eorum, decepta aliqui separaverit, qui post sepa-
rationem alia coniugia contraxerunt, si postea depro-
bensa fuerit calliditas, vel falsa opinio testium, an priora coniugia
sint redintegranda. Quod fieri non posse argumentum est auctorita-
te probatur. Sententia namque, nisi per appellationem infra termi-
num lege constitutum relevata fuerit, irrevocabile velur obtinebit.
Hinc etiam B. Gregorius scribit, dicens.

C. I. ¶ Que rationabiliter dicitur sunt, mu-
tari non expedit.

Omibus d. modis ecclesiasticæ discipline vel mo-
derationi conveniens est, ut quæ rationabiliter ordi-
nata fuerint, vel decisa, nulla in posterum debeant refraga-
tione turbari.

¶ In vulgatis Gratiani codicibus tribuebat B. Augustino.
Rescriptum est B. Gregorio ex aliquo vetustis exemplaribus &
Anselmo. At supra 27. quæst. 2. c. ecclesiastica, hoc idem citatur
ex Gregorio, apud quem legitur estiam pene verbum, lib. 7. dist. 2.
epist. 66.

a Capit. 17. c. 432. & in adjectis, c. 129. Anst. l. 11. c. 9. Bur. l. 7. c. 3.
Ivo p. 9. c. 41. b. Math. 11. c. 6. fortasse operario, & 63. g. a.
ecclesiastica, Anst. l. 11. c. 9.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

¶ De his, qui in Polygamia hoc verba sunt ex eodem Gre-
gorio, si habentur coniuncti cum c. de officio supra q. 2. & 3. &
proxi. necessest hinc capitulo, de gradibus.

C. II. § Quae uoluntate decisa sunt, à successores reuocentur à temerarij presumptione rescindunt.

Item Stephanus Papa V. Paulo Episcopo Placentino.

Locis nostri consideratio nos admonet rationis auctoritate, quae à praedecessoribus nostris utiliter decisa fuerint, roborare: & quae à temerariis praesumpta fuerint, in promptu nihilominus ulcisci. Reum quippe ante conspectum diuini iudicis se noverit esse, qui nititur utiliter finita rescindere, ac roborata quolibet ausu violare. Ecclesiastici quippe è vigoris ordo confunditur, si aut temetè illicita praesumantur, aut non concessa impunè tenentur. Proinde sine negligerent ea, quae male usurpantur, omittimus, excessus uiam proculdubio alijs aperimus.

§ Sententia huius capituli, & multa etiam uerba sumpta sunt ex B. Gregorio lib. 7. in di. 1. epist. 11. & 21.

Quia ergo sententia hac rationabiliter data est, nec per appellationem nostra certum terminum reuocata, apparet, quod nequaquam prius conuersa sunt redintegranda. His ita respondetur: Aliud est sententiam rescindere, & rationabiliter decisa turbare, atq; aliud, quae per subtractionem obtinuit, deprehensa corrigere: suum namq; errorem cuiq; corrigere licet, atq; idè, quae à quolibet illiciti committuntur, siue à praedecessoribus admissa inueniuntur, in melius reuocari oportet. Porò illicitè uxor à viro suo separata est, & illo uerente alii copulata, cum Dominus scilicet fornicationis causa à viro suo uicem separari iubeat. Sic ut ergo si aliquis, cuius uir putaretur defunctus, alius copularetur, & qualibet occasione interueniente, ab eius consortio discederet, quamuis iudicio ecclesiae cogatur redire ad eum, quem reliquerat, tamen, si c post triennium uisum, qui mortuus putabatur, redire contigerit, prius conuersa redintegratur: sicut enim deprehenduntur non fuisse conjugales, qui causa conjugatus ab inuicem separati sunt, prioris consortii fœdera sunt reparanda.

2 pars. Quod autem quae illicitè admittuntur, vel admissa inueniuntur, corrigenda sunt, vel quod sententia etiam Romana fœdis in melius commutari ualent, auctoritate Hilarii Papae, & Nicolai monstratur.

C. III. § Corrigendum est, quod illicitè admittitur, aut à praedecessoribus admissum inuenitur.

Item namq; Hilarius Episcopus urbi Romano. Hinc praesens, cap. 4.

Quod à quis commissum, aut à praedecessoribus suis inuenit admissum, si propriam periculum uult vitare, damnabit. Nos enim in nullo uolumus seueritatem ultionis exercere: sed qui in causis Dei, vel contumacia, vel aliquo excessu deliquerit, aut ipse, quod perperam fecit, abolere noluerit, in se quidquid in alio non rescuerit, inueniet. Quod ut deinceps possit tenacius custodiri, sic placet, sententias, causas, & subscriptiones proprias omnes commodare, ut synodali iudicio aditus claudatur illicitis.

C. IV. § Secundum sua conditionis tenorem Apostolica uolet mutari sententia.

Item Gregorius.

Apostolicæ sedis sententia, tanta semper consilii moderatione concepitur, tanta patientiae maturitate decoquitur, tantaque deliberationis gravitate profertur, ut retractatione non egeat, nec immutari necessarium ducat, nisi forte sic prolata sit, ut retractari possit, vel immutanda secundum praemissa tenorem conditionis existat.

a 2. Cor. 10. b dist. 33. d. l. c. uide sup. cum per h. l. c. 24. q. 1. & 2. d. Dist. 1. r. Pol. l. a. 11. 22. Anselm. l. 6. c. 17. c. al. in aliquo. f. Dist. 1. r. Pol. l. 5. tit. 6. Anselm. l. 2. c. 19.

§ Apud Anselm. & Polye. citatur ex epistola Nicetae ad Regem Carolum. Exat in codice Sapi. memorari magister minicanorum in epistola Nicolai, quae inscribitur ad Laurentium, & in altera eiusdem ad Episcopos conu. in regno Lang. quo incipit, Gaudemus.

C. V. § A praedecessoribus damnata, aliorum supplicationibus in praesentem statum Apostolica reformata est.

Item Innocentius Papa, epistola 22. ad Episcopos Macedoniae.

Veniens a nunc ad Maximum & Photinum, quod quoddam thema: & (quod nihilominus est, ac scilicet illud) majorum meorum reuolam sententiam rat de illo, quoquo pacto (ut ipse enim uerumtamen) aliquid utique grauius constitutum. Verum, quoniam id per rumorem falsum, ut asseritis, subreptum hinc, & clementer per infidias demonstratis, quia etiam illi tem reddi, ueniam nos hanc in tantum uobis adhibemus post condemnationem more Apostolicae disciplinae: tantisque uestris asseritionibus, uoluntate uestris durius arbitramur. Pro uestra ergo approbatione (fratres charissimi) & sententia ad postulationem, Maximum Photinum habetote (licet enim sit in condicione, ut deprecamini) & nostram in melius commutationem, labore, vel testimonio uestro compositam, nolite expectare, ut diaconi uestro compertum suscipite. Euthathium uero à me suscipiuntur, ut Sollicitos enim uos pro salute liberet audire, & compertum, etiam si faciendum sit, non liberet audire, & compertum manum porrigitis, uobiscum porrigi, cui porrigimus porrigite.

1 § Maximum] Germania h. l. c. 11. Venimus ad maximum quasi quoddam thema Photinum, quod nihil est mutatum.

2 § Compositum uobis] Eadem causa fuit, & mutata. Legendum est enim, compositum.

C. VI. § Sententiam Romanam sedis in melius commutari licet.

Item Nicolaus Papa ad c. Michaelen in epist. 7.

Sententiam à Romana sedis non negamus potius in melius commutari, cum aut sibi subsequenter fuerit, aut ipsi pro consideratione extatum, vel negotiorum, seu grauium necessitatum dispensatione quod ordinare decreuerit (quoniam & egregium Apostolicum Paulum quendam fecisse dispensatione legitimus, quae ex reprobasse dignoscitur) quando tamen illa, quae uidelicet ecclesiae, discretissima consideratio deest, geris, non quando ipsa, quae bene sunt diffinita, mutari uoluerit.

1 § Voluerit] Sic etiam in originali scriptura, & in u. & i. u. habent, tenuerit.

C. VII. § Cuiusq; iudicium Apostolica sedis uoluit reuocare uolet.

Innocentius Episcopus per Macedoniae consilium, epist. 7.

Grave & non oportuit uideri piissimis mandatis uestris cuiuscunque retractari iudicium, quia reuocari plus exagitata, magis splendescit in luce: & permissa uocata in iudicium grauius, & sine permissa uocatur. Nam fructus diuinae est iustitiam legimus exortatur.

C. VIII. § A praedecessoribus admissa, à successoribus restituitur.

Item ex libro Pontificali.

a Polye. l. 5. tit. 6. b al. gratia. c. Item apud Innocentium ad Episcopos Galiae. d. Anselm. l. 2. tit. 6. c. 17. l. 5. tit. 4. Anselm. l. 2. c. 19.

